

SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO

**ROČENKA
2006**

OBSAH

1. Slovo úvodem	5
2. Hlavní úkoly a významné události v roce 2006	7
2.1 Spisová služba e-spis	7
2.2 Realizace další části projektu GEF	8
2.3 Nová Mariina vyhlídka	8
2.4 Ničivý požár	9
2.5 Zabezpečení skalních svahů nad obcí Hřensko	10
3. Rada národního parku	12
4. Státní správa	15
4.1 Turistika, sport, rekreace	15
4.2 Stavební činnost	15
4.3 Povolení ke kácení dřevin rostoucích mimo les	16
4.4 Přestupková řízení	16
4.5 Blokové pokuty	16
4.6 Ostatní protiprávní jednání	17
4.7 Souhrn	17
4.8 Rybářství	17
4.9 Myslivost	20
4.10 Zhodnocení stížností, oznámení a petic za rok 2006	24
4.11 Výjimky ze zákonů udělené Vládou ČR	24
5. Výzkum a ochrana přírody	26
5.1 Odborné projekty řešené Správou NP	26
5.2 Monitoring	28
5.3 Činnost oddělení geologie – skalní četa	30
5.4 Spolupráce na dalších projektech	32
5.5 Spolupráce s vědeckými ústavy, vysokými školami, středními školami a dalšími odbornými pracovišti	38
5.6 NATURA 2000	42
5.7 Entomologický klub při Labských pískovcích	43
6. Péče o les	44
6.1 Organizace	44
6.2 Stav lesních porostů	44
6.3 Těžební činnost	47
6.4 Zalesňování a podsadby	49
6.5 Ochrana kultur	50
6.6 Prořezávky	51
6.7 Ochrana lesa	51
6.8 Přibližování dřeva lanovkou	52
6.9 Lesní hospodářský plán a lesnická typologie	52
7. Dotace v roce 2006	54
7.1 Program péče o krajinu (PPK)	54
7.2 Programové financování nezcitelného státního majetku v ZCHÚ	55

8. Kontrolní činnost	56
8.1 Vnitřní kontrolní činnost	56
8.2 Vnější kontrolní činnost Správy NP	56
9. Turistika, sport, rekreace	58
10. Práce s veřejností	59
10.1 Přednášky a exkurze pro širokou veřejnost	59
10.2 Odborné přednášky a exkurze	59
10.3 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta	61
10.4 Brigády	68
10.5 Výstavy	68
10.6 Shrnutí	69
10.7 Spolupráce s médii	70
10.8 Postery	70
11. Publikační činnost	71
11.1 Odborné články	71
11.2 Popularizační články	71
11.3 Manuskrípty	73
11.4 Odborné publikace	74
12. Práce v komisích, spolicích a radách	76
13. Spolupráce s dalšími organizacemi	77
14. Zahraniční aktivity	79
15. Konference, semináře, školení	80
16. Informatika a GIS	81
16.1 Informatika	81
16.2 GIS (Geografické informační systémy)	81
17. Ekonomika	84
17.1 Úvod	84
17.2 Financování činnosti organizace	84
17.3 Mzdy	85
17.4 Výběrová řízení	85
17.5 Spravovaný majetek	86
17.6 Převody a nákupy nemovitého majetku	87
18. Personalistika a vzdělávání, organizační struktura	88
18.1 Personalistika	88
18.2 Vzdělávání	90
18.3 Organizační struktura	91
19. Hlavní úkoly pro rok 2007	92
20. Ostatní aktivity	94

1. Slovo úvodem

Když prší moc, když prší málo...

Rok se opět sešel s rokem a Správa NP České Švýcarsko bilancuje rok 2006, tj. sedmý rok existence parku. Tento rok opět nešetřil mimořádnými událostmi a zdá se, že na povodně, požáry a vichřice si již budeme muset zvyknout jako na každoroční samozřejmost. Ostatně „nejsme v tom sami“, podobné katastrofy jsou stále častěji zaznamenávány na celé planetě. Osobně se o tom přesvědčil snad každý a celosvětová shromáždění tisíců vědců i politiků se definitivně shodla, že není pochyb o vině člověka. Je proto s podivem, jak někteří čelní politici tvrdošíjně odmítají přiznat lidský podíl na globálních klimatických změnách a vážnost situace bagatelizují výroky o mocenských výmyslech. Stejně tak je s podivem, jak vytrvale i na regionální úrovni přetrvávají snahy upřednostnit zájmy úzkých skupin, jako je tomu např. ve sporu, zda kanalizovat řeku Labe nebo zda raději zachovat zbytky unikátní přírody v chráněném území hlavního biokoridoru Čech. Přesto, že téměř nikdo již nepochybuje o nutnosti omezit činnosti s negativním vlivem na životní prostředí, naše osobní tolerance k nim roste s mírou naší ekonomické zainteresovanosti na nich. Úměrně tomu klesá i naše schopnost vnímat souvislosti, přeceňujeme přínosy a zlehčujeme škodlivé vlivy. Krůček po krůčku tak přispíváme k narušování přírodní rovnováhy a ze zdánlivě bezvýznamných detailů skládáme mozaiku, jejíž výsledkem je skutečnost, že téměř 80% zemské pevniny je člověkem přetvořeno v umělý ekosystém. Chráněná území jsou často chráněna jen na papíře a přitom právě ona nabyla nového zásadního významu tím, že zmírňují škodlivé dopady lidské činnosti na světové klima. Na posledním Světovém kongresu mezinárodního svazu ochrany přírody IUCN v jihoafrickém Durbanu v roce 2003 bylo za účasti tří tisíc vědců konstatováno, že **„chráněná území se nesmějí stát izolovanými ostrůvky uprostřed industriální krajiny, naopak je nezbytné jejich rozšiřování a propojování ve funkční soustavy“**. Do roku 2015 by tak měla být vytvořena celosvětová síť chráněných území pokrývajících nejméně 15% území planety. Ve světle současných klimatických změn další dobrý důvod, proč namísto kanalizace vyhlásit unikátní kaňon Labe národní přírodní rezervací, nebo i rozšířit národní park.

Mnohé nasvědčuje tomu, že pro naši společnost je obtížné si včas uvědomit rizika svého počínání a nejprve je třeba projít zaviněnou krizí. Chránit své životní prostředí mnohem účinněji než dosud je přitom z mnoha důvodů nezbytností, která nemá alternativu ani nezná hranic. Během jediné generace došlo k znásobení obyvatel planety a tím i jejich energetických, surovinových a potravinových potřeb. Katastrofální tání ledovců postihuje nejenom Evropu, ale např. i jihoamerické Andy a ještě nedávno rozsáhlý ledovec na nejvyšší hoře Afriky dnes prakticky neexistuje. Závrtným tempem mizí pralesy Amazonie a z ještě včera souvislých pralesů Afriky či Madagaskaru dnes zbyly jen zlomky. Většina moří obklopujících pevniny je zaplavena odpadky a oteplování jejich vod vede k zániku

korálových útesů. Bylo by velkým omylem domnívat se, že tyto zdánlivě vzdálené jevy se nás netýkají. Ona zaviněná krize totiž bude mít mnohé podoby, od přírodních katastrof postihujících celé národy, jako jsou sucha či naopak vzestup hladiny oceánů, až po lokální povodně, vichřice nebo nemoci z životního prostředí postihující již dnes kriticky velkou část z nás. Lehkomyslné výroky některých politiků pak do budoucna nejspíše zakládají nárok žádat po státu odškodnění, jak se ostatně již nyní nesmyslně stává pravidlem, např. když prší, fouká či sněží moc, nebo naopak málo ...

*RNDr. Zdeněk Patzelt
ředitel Správy NP České Švýcarsko*

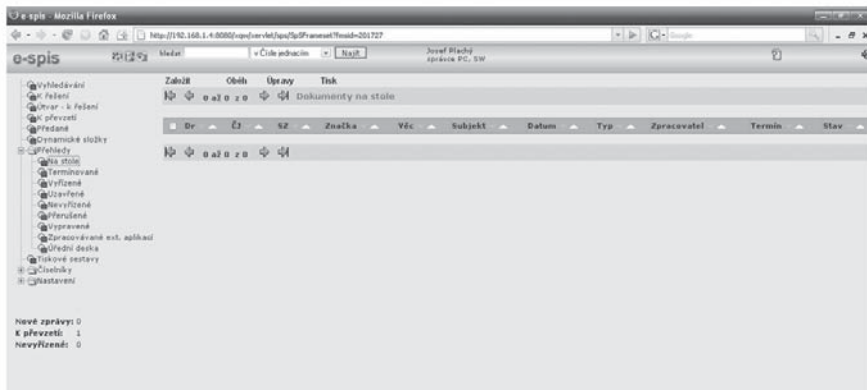

červencový požár u Jetřichovic

2. Hlavní úkoly a významné události v roce 2006

2.1. Spisová služba e-spis

V roce 2006 byl uveden do provozu nový elektronický způsob evidence a archivování. E-spis je systém specializovaný na podporu evidence zpracování a oběhu písemností. Systém je využitelný pro organizace státní správy a samosprávy a všude tam, kde je vyžadována komplexní evidence, správa a řízené zpracování

virtuální pracovní stůl spisové služby

písemností při respektování standardů na ochranu informací, efektivitu práce a průkaznost evidence i průběhu zpracování. **Spisová služba e-spis** je určena jak pro evidenci zpracování písemností v klasické papírové podobě, tak i v podobě elektronických dokumentů. Spisová služba se zaměřuje na procesní část zpracování dokumentů a jejich **životního cyklu** uvnitř organizace v souladu s předpisy o vedení spisové služby. Je určena pro řízení dokumentů od vstupu do organizace např. na podatelně (doručená korespondence), přes přidělení dokumentu zpracovatelskému útvaru a konkrétnímu zpracovateli, zpracování odpovědi a vypravení (odeslaná korespondence), včetně sledování souvisejících podkladů, např. žádost o zpracování posudku a vyjádření jiných útvarů (vnitřní písemnosti). Dokumenty příslušející k sobě jsou spojeny do **spisu**. Vyřízené a schválené dokumenty a spisy se ukládají ve spisovně. Následně je řešena archivace a skartace na základě spisových znaků, skartačních znaků a lhůt. Systém řeší jednotné přidělování čísel jednacích, podporuje kromě zpracování písemností také řídicí činnost v organizaci. Vedoucí může přidělovat a kontrolovat práci svých podřízených a stav vyřízení jednotlivých písemností. Podstatou práce uživatele v systému je práce s virtuálním "**pracovním stolem**", na který "přicházejí" písemnosti přidělené uživateli k vyřízení. Oběh písemností mezi jednotlivými pracovními stoly zajišťuje systém spisové služby. Oběh písemnosti/spisu je možno předdefinovat pomocí **workflow**. O všech krocích zpracování písemností se vedou záznamy v historii, takže je možno zpětně

určit kdo, kdy a jak s písemností pracoval. Systém podporuje osobní odpovědnost za zpracování.

2.2. Realizace další části projektu GEF

Za podpory Světového fondu životního prostředí (Global Environment Facility) prostřednictvím Rozvojového programu Organizace spojených národů (United Nations Development Program), jehož realizátorem je obecně prospěšná společnost České Švýcarsko, bylo na vybraných vstupech do NP umístěno devět pískovcových obelisků, které by měly ozvláštnit tyto lokality a poněkud méně formálním způsobem sdělit návštěvníkům fakt, že vstupují na území národního parku. Jejich umístění zaznamenalo kladnou odezvu nejen mezi obyvateli, ale i návštěvníky. Dále byla provedena revitalizace Pruskyřičného dolu, která napravila dřívější negativní zásah do vodního režimu dna rokle v podobě vodního příkopu podél zamýšlené lesní cesty. Příkop byl na deseti místech přehrazen pomocí „Grabnerových přehrázek“ a bylo odstraněno 16 bm ocelových trub. V rámci tohoto projektu byly v roce 2006 provedeny přípravné práce na zavedení systému ISO 9001 : 2001, systému řízení jakosti managementu Správy NP České Švýcarsko. Zavedení systému ISO proběhne v roce 2007. Z projektu byla rovněž hrazena osvětová činnost, jejímž cílem bylo informovat veřejnost o probíhajících managementových opatřeních na území NP.

Projekt GEF postihuje území obcí Doubice, Hřenska, Srbské Kamenice, Růžové, Janova, Jetřichovic, Starých Křečan, měst Krásné Lípy a Chřibské v období od dubna 2005 do března 2008.

Cílem projektu je podpořit šetrný rozvoj území Národního parku České Švýcarsko a jeho okolí, který by vyvážil zájmy ochrany přírody a sociálně ekonomické zájmy výše zmíněných obcí.

2.3. Nová Mariina vyhlídka

Pozorní návštěvníci si jistě povšimli, že na Mariině skále u Jetřichovic vyrostla nová vyhlídka. Těm, kteří znali předchozí vyhlídku bezpochyby neušlo, že její se nástupkyň odlišuje. Praktický dopad je spíše pozitivní, neboť návštěvníci mají možnost se pohybovat po celém jejím obvodu. Její otevření se

nová Mariina vyhlídka

kvůli kolaudaci značně opozdilo a málem byla zničena znovu během červencového požáru.

2.4. Ničivý požár

V sobotu 22. 7. 2006 v 17:24 došlo k oznámení požáru v lesním porostu nad bývalou ozdravovnou v Jetřichovicích. Příčina požáru je předmětem spekulací, jako nejpravděpodobnější se jeví cigaretový nedopalek, popř. rozdělávání ohně v lese.

Likvidace vyžadovala nasazení po dobu 1 týdne a podílelo se na ní více než 400 lidí. Jednalo se o největší lesní požár na děčínsku za posledních 30 let. Celková plocha zasažená požárem je 17,92 ha.

V onom 29. týdnu se jednalo o pátý požár, v roce 2006 pak o sedmý.

Zničené porosty lze rozčlenit do těchto skupin:

- Plocha tvořená nepůvodními druhy (zejména borovicí vejmutovkou), určená k přeměně, kde ještě nebyly provedeny managementové zásahy. (cca 40 % zasažené plochy).
- Plocha, kde již byly provedeny managementové zásahy (zejména odstranění nepůvodních druhů a následná podsadba např. duby, javorem klenem a jedlí bělokorou) (cca 45 % zasažené plochy).
- Plocha tvořená přírodě blízkými porosty (cca 15% zasažené plochy).

Co bude následovat?

Požářiště (17,92 ha) bylo rozděleno na 3 části:

- 1. vrcholová část Krkavčího kamene a jihovýchodní svah od Mariiny vyhlídky (cca 6,5 ha) – v této části budou odstraněny zbytky geograficky nepůvodních dřevin, a poté se tato plocha přenechá sukcesi,
- 2. jihovýchodní svah směrem ke žlutě značené turistické stezce (cca 5 ha) – dojde ke znovuzalesnění jedlí, javorem klenem a dubem. Z důvodu již znatelné eroze svahu bude

deset dnů po požáru ...

realizována síje břízy na sních, kácení po vrstevnici a ponechání dřevní hmoty za účelem vytvoření přírodních protierozních bariér,

- 3. na zbývajících cca 6,5ha bude vytěžena borovice vejmutovka a stanoviště budou zalesněna bukem a dubem zimním.

Na celém požářišti bude probíhat:

- odstranění zbytků geograficky nepůvodních dřevin a průběžné odstraňování jejich náletu
- kácení 2-3 stromů v 10-ti (14-ti) denních intervalech za účelem zjištění druhů kůrovců a stupně napadení, případně zamokření lýka do konce září 2006 a od března 2007
- asanace stromů napadených kalamitními druhy kůrovců (lýkožrout smrkový, lýkožrout lesklý, lýkožrout menší, lýkožrout vrcholkový, lýkohub matný, krasec borový)
- ponechání stromů napadených indiferentními, pařezovými druhy kůrovců (*Hylurgops palliatus*, *Dryocoetes sp.*)
- odstranění rizikových stromů podél turistických cest, aby nedošlo k ohrožení zdraví a života procházejících osob.
- ponechání veškeré ohořelé dřevní hmoty na lokalitě požářiště z důvodu možného výskytu druhů hmyzu vázaného na spáleníště: krasec (*Buprestidae*): *Melanophila acuminata*, tesařík (*Cerambycidae*): *Acmaeops septentrionis* a dále na spáleníštích vyskytující se stěvlíci (*Cerabidae*): *Sericoda quadripunctata*, *Sericoda bogemanni*

2.5. Zabezpečení skalních svahů nad obcí Hřensko

Z důvodu stávajícího nedostatečného zabezpečení skalních masivů nad obytnými budovami, komunikacemi i parkovacími plochami v obci Hřensko a vzhledem k permanentnímu ohrožení místních obyvatel i návštěvníků svahovými pohyby byl v roce 2006 navržen způsob řešení tohoto problému na území NP. Vážnost situace v obci Hřensko dokládají i dva příklady čerstvého řícení z roku 2006 (např. dne 10. 8. 2006, kdy pád balvanu o objemu přibližně 0,65m³ zasáhl mezinárodní silnici za hraničním přechodem či pád části skalního masívu o objemu více než 4 m³, jenž se zřítíl v noci z 20. 8. na 21. 8. 2006 a dopadl do prostoru parkoviště nad hotelem Klepáč a na přilehlou silnici vedoucí z obce Hřensko směrem na Mezní Louku).

V souvislosti s výše uvedeným ohrožením byla na podzim roku 2006 vyhotovena firmou Fatzner AG a INFRAM a.s. **projektová studie obsahující návrh řešení problematiky řícení skalních bloků menších objemů v obci Hřensko (realizace vysoce zátěžového plotu nad ohroženou obytnou zónou a místní infrastrukturou)**. Cílem je vybudování záchytného zařízení, jež by zabraňovalo pádu erozí uvolněných balvanů, drobných úlomků pískovce a kamení do lidmi obývaných nebo navštěvovaných lokalit. Rizikový prostor představuje

přibližně 3 km dlouhá hrana skal nad obcí Hřensko (v úseku od státní hranice se SRN, podél řeky Labe a Kamenice, až k toku Suché Bělé). Z důvodu extrémní svažitosti a přítomnosti několika skalních pater bylo nutné provést detailní terénní průzkum, individuální posouzení jednotlivých úseků skalního svahu a navrhnout speciální technické řešení. Pro podmínky obce Hřensko bylo odborníky doporučeno využití záchytného systému **Geobrugg**, jenž se v podobném skalním terénu ideálně osvědčil v sousedním Německu (např. na pískovcových masivech ve Schmilce, Bad Schandau aj.).

V celé délce zájmové oblasti bylo navrženo celkem 1 990 m záchytných bariér a 2 100 m² ochranného síťování. Bariéry byly navrženy v souladu s požadavky Správy NP České Švýcarsko (zejména zvolení nejvýhodnější pozice bariér tak, aby maximálně plnily svoji funkci a zároveň byly co nejméně nápadné a nezneškodnily estetický ráz krajiny NP). Cenový odhad na realizaci ochranných bariér činí 2 773 Euro (cena bez DPH, zahrnuje dodávku materiálu a instalaci). Na základě vyhotovené projektové dokumentace se bude jednat o optimálním způsobu případné realizace a zejména možnostech financování této nákladné akce.

Druhým rokem pokračoval též projekt „**Odstranění rizikových stromů v obci Hřensko**“ (na základě aktualizovaného znaleckého posudku „Nebezpečí pádu stromů z lesních porostů ve svahu nad obcí Hřensko). Realizaci 2. úseku prací provedla v měsíci dubnu a květnu firma STRIX Chomutov ve spolupráci se Správou NP České Švýcarsko. Odbornými pracovníky Správy NP byly určeny nejvíce rizikové stromy (stromy špatného zdravotního stavu, vzrostlé stromy rostoucí na hraně skal či klínující kořeny části skalního masivu), které byly následně odstraněny metodou postupného odřezávání s využitím horolezeckých technik. Celkem se jednalo o 40 stromů ve skalním svahu nad budovami a silnicí (v úseku hotel Praha – hotel Lugano).

Posledním opatřením, které bylo provedeno v souvislosti s možným rizikem v obci Hřensko, bylo **sanační opatření** realizované v posledním týdnu měsíce dubna 2006. Pravidelným kontrolním sledováním bylo zjištěno hrozící nebezpečí zřícení skalního objektu č. 19 (o objemu 23m³). Stabilizaci tohoto bezprostředně nestabilního skalního objektu, jenž se nacházel ve středním patře skalního svahu nad silnicí, parkovištěm a trafostanicí u hotelu Praha provedla firma STRIX Chomutov metodou postupného rozebírání s využitím speciálních technologií (dle předloženého návrhu technického řešení /PD). Před započítím sanačních prací byl rizikový skalní objekt provizorně zabezpečen a stabilizován pomocí ukotvených ocelových lan a záchytných sítí. Přestože staveniště i oblast pod ním byla zajištěna proti možnému pádu drobných bloků a kamení, byl dotčený úsek silnice i parkovací plocha v průběhu sanačních prací dočasně uzavřena.

3. Rada národního parku

V roce 2006 se Rada Národního parku České Švýcarsko sešla 22. listopadu a sice v Kulturním domě v Krásné Lípě.

Program jednání:

Zdeněk Patzelt (ředitel Správy NP České Švýcarsko) přednesl zprávu o činnosti Správy NP za rok 2006 – Zpráva obsahovala zejména následující body:

- představení organizačního schématu Správy NP České Švýcarsko.
- představení personálních změn na Správě NP České Švýcarsko – jako nový ředitel ekonomického odboru byl přijat Lubomír Samuhel (ekonomický náměstek ředitele NP).
- informování o plnění hlavních úkolů Správy NP České Švýcarsko v roce 2006 – LHP, Plán péče o NP, typologické mapování, dotace, kontroly NKÚ a FŘ, činnost jednotlivých oddělení Správy NP.

Marek Mráz (ředitel České Švýcarsko o.p.s.) seznámil přítomné s postupem zpracování Impaktní studie ve věci Nominace Českosaského Švýcarska k zapsání na seznam UNESCO

Libor Hort (předseda Rady Správy NP České Švýcarsko) podal informaci o vzniku a práci pracovní skupiny při Radě NP. Pracovní skupina při Radě NP funguje jako poradní a konzultační orgán při návrhu a realizaci managementových opatření na území NP České Švýcarsko. Na posledním jednání pracovní skupiny byly opakovaně identifikovány dva základní problémy lesních ekosystémů NP:

1. eradikace vejmutovky
2. přeměna smrkových monokultur

V současné době pracovní skupina konzultuje veškeré záležitosti související s tvorbou LHP a Plánu péče o NP.

Handrij Härtel (vedoucí oddělení plánu péče a ochrany přírody) informoval přítomné o přípravě Plánu péče o NP České Švýcarsko dle nové metodiky MŽP:

- představení systému tvorby plánu péče – ponechávání samovolnému vývoji, vymezení kategorií dle typu managementu (A, B, C), systém hodnocení jednotlivých stanovišť (klíč)

Marek Klitsch (lesník odd. plánu péče a ochrany přírody) podal zprávu o průběhu zpracování LHP na LHC NP České Švýcarsko :

- představení nového LHP (2007 – 2016) zpracovaného na podkladech nové typologie

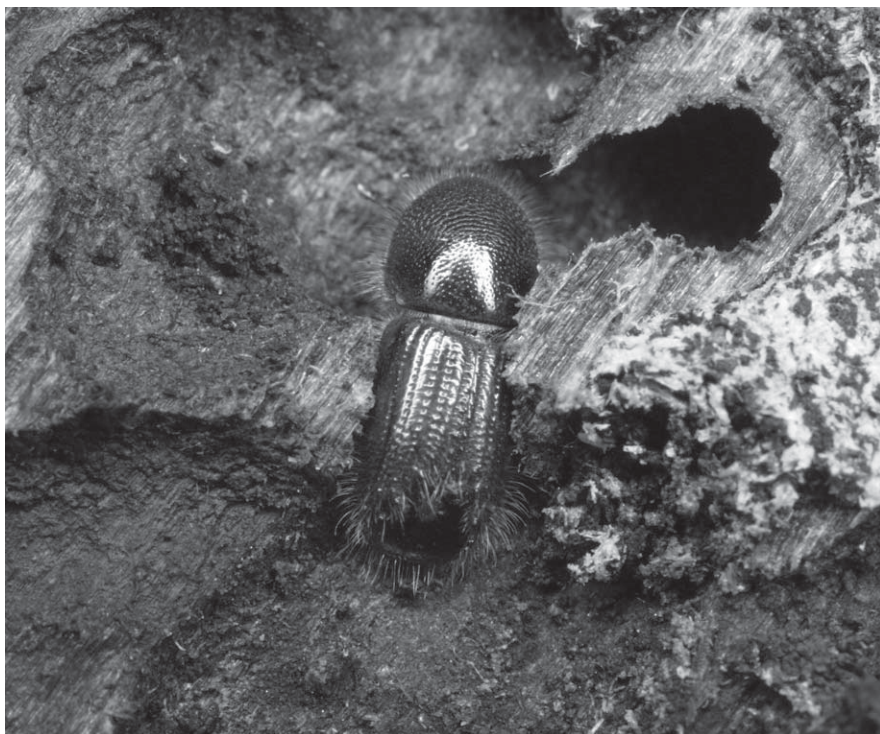
- představení dalších studií zpracovávaných paralelně s LHP (přeměny smrkových monokultur, determinace typů vývoje lesa, zaměření plodících jedinců cílových dřevin atp.)
- představení návrhu na plošné vymezení bezzásahových území v NP České Švýcarsko (7% území NP = 540 ha.)

Dana Šteflová (lesník odd. plánu péče a ochrany přírody) seznámila radu NP s managementovým postupem na ploše zničené požárem.

Antonín Votápek (vedoucí oddělení veřejných vztahů a informatiky) představil výsledky sčítání návštěvnosti na území NP.

Následovala všeobecná diskuze, kterou řídil předseda rady Libor Hort byla soustředěna pozornost zejména na problematiku bezzásahových území a monitorovacích ploch v nich situovaných.

Po ukončení diskuze bylo uzavřeno i zasedání Rady NP.

ilustrační foto – lýkožrout smrkový (Ips typographus)

ČLENOVÉ RADY NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO k 22. 11. 2006

Jméno	organizace / úřad / sdružení / společnost
Ing. Libor Hort předseda	AOPK Brno
PaedDr. Jan Eichler místopředseda	ČSOP Tilia, předseda
Ing. Petr Bauer	Spolek přátel Českého Švýcarska
Doc. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.	ČZU Praha, LF
Ing. Pavel Bik	LČR s.p., za LS Děčín a Rumburk, vedoucí LS Rumburk
Antonín Terber	Krajský úřad, Ústí nad Labem
RNDr. Václav Cílek, CSc.	Geologický ústav AV ČR
Jan Dostál	Hnutí Arnika
RNDr. Věra Hadincová, CSc.	Botanický ústav AV ČR
Ing. Ivan Hálek	UNILES, a.s.
Ing. Jiří Rosol	ČHS, předseda CVK
Ing. Werner Hentschel	SCHKO Labské pískovce, vedoucí
JUDr. Hana Kozáková	ELBIS, a.s.
Marta Krejsová	OÚ Janov
Alexei Krenke	PAAL, s.r.o. – Sokolí hnízdo
Stanislav Křížek	OÚ Hřensko
Helena Křížková	OÚ Růžová, starostka
Doc. RNDr. Karel Kubát, CSc.	UJEP Ústí nad Labem, PF
Ing. Zbyněk Linhart	MěÚ Krásná Lípa, starosta
Jiří Mänzel	OÚ Staré Křečany
Josef Navrátil	OÚ Chřibská, starosta
RNDr. František Pelc	AOPK ČR, ředitel
Karel Rezek	Penzion Stará hospoda
Ing. Tomáš Rothrockl	Správa NP Podyjí, ředitel
Vlasta Marková	OÚ Srbská Kamenice, starostka
Dr. Jürgen Stein	NLP Sächsische Schweiz, vedoucí
Ing. Tomáš Vachalec	OÚ Doubice
Mgr. Josef Větrovský	KČT
RNDr. Alena Vopálková	MŽP, ředitelka odboru zvláště chráněných částí přírody
Ing. Zdenka Zemanová	OÚ Jetřichovice

4. Státní správa

4.1 Turistika, sport, rekreace

Na území národních parků je zákonem o ochraně přírody a krajiny zakázáno pořádat a organizovat hromadné sportovní, turistické a jiné veřejné akce mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody. V roce 2006 bylo Správou Národního parku České Švýcarsko rozhodováno o 7 žádostech z oblasti turistiky, rekreace a sportu. Jednalo se o vyhrazení míst pro 2 turistické pochody, 1 skautský tábor, výcvikový den a zkoušky psů (2x), pro akci k uctění památky obětí nacismu (tzv. „Pochod smrti“ v roce 1945) a pro horolezectví. S výjimkou horolezectví bylo všem žádostem vyhověno, přičemž byly stanoveny podmínky pro konání akcí. Žádosti o vyhrazení míst pro horolezectví nebylo vyhověno, neboť tato místa jsou již vyhrazena Návštěvním řádem NP a jednalo by se o duplicitní řešení.

4.2 Stavební činnost

Počet vydaných rozhodnutí a stanovisek:

☐ rozhodnutí k povolení stavby (souhlas dle § 44 odst. 1 a § 12 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny)	ano – 8 ne - 2
☐ vyjádření k umístění staveb v ochr. pásmu lesa (50 m):	ano – 4 ne - 0

V roce 2006 byla pro účely správní praxe v oblasti stavební činnosti zpracována studie ochrany krajinného rázu pro oblast Českého Švýcarska, která obsahuje tyto části:

Obecné podmínky pro výstavbu v NP České Švýcarsko. Stanovení základních pravidel pro umístění staveb a jejich rekonstrukce je důležitým bodem v zachování specifických podmínek ve venkovském prostoru.

Zásady péče o objekty lidové architektury v NP České Švýcarsko. Tato část studie se zabývá péčí o objekty lidového stavitelství, které se hojně v oblasti Českého Švýcarska, resp. Labských pískovců nachází. Studie stanovuje zásady pro rekonstrukce, opravy a péči o tyto stavby, aby byla zachována jejich celková architektonická a estetická kvalita.

Urbanizované prostory. Nejrozsáhlejší část studie obsahuje charakteristiku jednotlivých urbanizovaných částí NP a navrhuje opatření na zlepšení hodnot krajinného rázu a ekologické stability území a limity pro výstavbu v daném sídelním útvaru.

Výše uvedená studie bude zapracována do Plánu péče o Národní park České Švýcarsko a bude po připomínkování ze strany obcí a dalších subjektů jedním z podkladů rozhodování ve stavební oblasti.

V následujícím roce se předpokládá vznik brožury na dané téma, která by byla inspirací pro veřejnost při realizaci staveb a rekonstrukcí objektů v národním parku.

4.3 Povolení ke kácení dřevin rostoucí mimo les

Počet vydaných povolení k pokácení dřeviny rostoucí mimo les:

☐ kladná rozhodnutí bez uložení náhradní výsadby	6
☐ kladná rozhodnutí s uloženou náhradní výsadbou	0
☐ záporná rozhodnutí	0

U pěti žádostí se jednalo o vzrostlé stromy rostoucí v těsné blízkosti nemovitostí a ohrožující nemovitosti svým pádem, příp. narušující tyto nemovitosti svými kořeny. V jednom případě se jednalo o pokácení stromů v rámci údržby pozemku.

4.4 Přestupková řízení

☐ počet oznámení o přestupcích, které nemohly být vyřešeny na místě spáchání přestupku	0
☐ přestupková řízení ukončená uložením blokové pokuty před správním orgánem	0
☐ přestupková řízení ukončená rozhodnutím o uložení pokuty	0
☐ přestupková řízení ukončená v příkazním řízení	0
☐ přestupková řízení ukončená zastavením řízení	2
☐ odložení věci (§66 zákona č. 200/1992 Sb.)	0
☐ oznámení o přestupcích přecházející do roku 2007	0

V roce 2006 byla vedena dvě přestupková řízení, která byla zahájena již v roce 2005. V obou případech probíhalo odvolací řízení, jehož výsledkem bylo zrušení rozhodnutí Správy NP o uložení pokuty a vrácení věci k novému projednání. Oba obvinění z přestupku se v novém řízení opakovaně vyhýbali přebírání písemností, a tak, ačkoliv byl správní orgán přesvědčen o jejich vině, musel přestupkové řízení zastavit, neboť uplynula lhůta jednoho roku, ve které je možné přestupek pravomocně vyřešit.

4.5 Blokové pokuty

V roce 2006 bylo uděleno 32 blokových pokut v celkové výši 17 400,- Kč. Nejčastějším přestupkem byl nepovolený vstup do I. zóny NP a jízda cyklistů mimo vyznačené cyklotrasy. Oddělení stráže přírody spolupracovalo s PČR a oddělením Obecní policie ve Hřensku. V tom se odráží skutečnost, že určitou část blokových pokut na podnět stráže přírody vybraly tyto složky. Byly přivolávány hlavně k nepovoleným vjezdům vozidel.

4.6 Ostatní protiprávní jednání

Počet zjištěných protiprávních jednání, která nejsou přestupkem:

☐ ukončeno uložením pokuty	0
☐ ukončeno zastavením řízení	0
☐ předáno Policii ČR	1

V tomto případě se nejednalo o protiprávní jednání na úseku ochrany přírody, ale o poškození elektrické závory u vjezdu do NP u hájovny Saula. Tato závora slouží k omezení neoprávněných vjezdů motorových vozidel do oblasti Na Tokání. Neboť škoda na závoře přesáhla 5 000,- Kč, podala Správa NP České Švýcarsko trestní oznámení a tato věc je v současné době řešena Policií ČR jako trestný čin.

4.7 Souhrn

	kladná	záporná	celkem
rozhodnutí celkem	20	3	23
z toho			
- turistika	3	1	4
- veřejné akce	3	0	3
- krajinný ráz	8	2	10
- myslivost	0	0	0
- lesnictví	0	0	0
- kácení dřevin mimo les	6	0	6
umístění staveb v OP lesa	4	0	4
přestupková řízení	-	-	2
- ukončená	-	-	2
- neukončená	-	-	0
blokové pokuty	-	-	32
pokuty v příkazním řízení	-	-	0
ostatní protiprávní jednání	-	-	1

4.8 Rybářství

Základním cílem rybářského hospodaření je i nadále zachování a zlepšování přírodní rozmanitosti při stabilizaci populací původních druhů ryb a jiných druhů vodních živočichů, a tím uvedení rybářského hospodaření do souladu s potřebami a zájmy ochrany přírody.

Rybářské revíry na území NP

Rozhodnutím MŽP ČR jako ústředního orgánu státní správy pro rybářství v národních parcích byly vytvořeny tyto rybářské revíry:

Pstruhový rybářský revír KAMENICE 1

- délka toku 8,5 km
- výměra 3 ha
- popis: od soutoku Kamenice s Chřibskou Kamenicí po silniční můstek na hranici NP nad Hřenskem se všemi přítoky a včetně dalších vodních ploch
- celý revír je chráněnou rybí oblastí s úplným zákazem rybolovu.

Pstruhový rybářský revír KŘINICE 1

- délka toku 12,5 km
- výměra 6 ha
- popis: od soutoku s potokem vytékajícím z Kyjovské přehrady po místo, kde opouští státní hranici se všemi přítoky a včetně dalších vodních ploch
- celý revír je chráněnou rybí oblastí s úplným zákazem rybolovu

Hospodaření v rybářských revírech NP

V rybářských revírech hospodaří přímo Správa NP České Švýcarsko. Za tímto

vypouštění plůdku lososa obecného do vod Kamenice

účelem byly vytvořeny dva režijní pstruhové revíry, na kterých je vyhlášen úplný zákaz rybolovu. Oba rybářské revíry jsou vyhlášeny chráněnou rybí oblastí.

Prioritou péče o pstruhový rybářský revír **Kamenice 1** je každoroční vysazování lososa. Dne 9. 5. 2006 bylo v rámci akce „Losos 2000“ vypuštěno v NP 45 000 ks plůdku lososa obecného, a to po celém úseku řeky Kamenice. V úseku Chříbské Kamenice bylo vypuštěno 39 000 ks v oblasti Pavlínina údolí po soutok s Kamenicí.

Pro přirozený výtěr nejen lososa, ale i ostatních druhů lososovitých ryb v nejvýše položených trdlišcích, byly zhotoveny rybí přechody v místech umělých překážek nacházejících se v Tiché a Divoké soutěsce. Oba přechody jsou funkční od listopadu 2005.

V pstruhovém rybářském revíru **Křinice 1** jsou vytvářeny podmínky pro přirozenou autoregulaci našich původních druhů ryb.

Akce LOSOS 2000

Losos obecný (*Salmo salar*) je v povodí řeky Kamenice vysazován již od roku 1998. Celá akce je od počátku koordinována Územním rybářským svazem v Ústí nad Labem a dotována z fondů Evropské unie. Původ jiker je ze Švédska, z matečných jedinců jezera Lagan a od roku 2005 i jezera Laholm. Jikry jsou přepravovány do líhně v Langburkersdorfu, kde se z nich kulí váčkový plůdek. Tento plůdek je vysazován i v povodí řeky Kamenice. Část populace lososa, vysazovaná v povodí Kamenice, je odchovávána i v líhni v Děčíně – Bělé. Celkové množství lososa obecného vypouštěného v povodí řeky Kamenice, která protéká Národním parkem České Švýcarsko, udává přehledová tabulka. Vysazování plůdku do povodí řeky Kamenice se každoročně účastní i zaměstnanci NP. Celkové množství vysazeného plůdku v řece Kamenici a Velké Bělé, které protékají územím NP, je 525 100 ks, celkem v povodí řeky již bylo vysazeno 675 820 ks.

V roce 2006 byl za účelem zjištění zdravotního stavu ryb proveden odlov lososovitých ryb elektrickým agregátem. Odlovenému druhu ryb byla změřena délka a odebrán paprsek břišní ploutve pro zjištění zdravotního stavu. V laboratořích v Českých Budějovicích byl z odebrané ploutve zjišťován stav každého odloveného jedince.

Celkově bylo odloveno 25 ks lososa obecného, 126 ks pstruha potočního, 48 ks vranek, 2 ks úhořů a 1 ks okouna říčního. Všechny ryby až na okouna byly navraceny zpět do řeky.

Z dalších aktivit, které proběhly v roce 2006, a jejichž cílem bylo napomoci navrácení lososa obecného do našich vod, byl experiment, který by měl v budoucnu pomoci v rozmnožování přirozeným způsobem. Byla vytipována tři místa s písčným podkladem, na něž byly uloženy oplozené jikry překryté krycími koši (tzv. Firzlaflfův inkubační přístroj). Účelem tohoto experimentu bylo připravit jikrám, ale i později vykulenému plůdku, co nejpřirozenější podmínky k životu.

Celkový výsledek se zdařil jen na 30 %, neboť dvě místa byla poničena jarní povodní při tání sněhu.

Přehledová tab. vypouštění plůdku lososa obecného

Rok zarybnění	Velká Bělá	Chřibská Kamenice	Kamenice	Celkem povodí Kamenice
1998	10 000 ks	-	-	10 000 ks
1999	20 000 ks	-	-	20 000 ks
2000	-	-	71 600 ks	71 600 ks
2001	-	-	80 000 ks	80 000 ks
2002	-	13 300 ks	75 000 ks	88 300 ks
2003	-	13 500 ks	75 000 ks	88 500 ks
2004	-	10 000 ks	88 500 ks	98 500 ks
2005	-	44 920 ks	90 000 ks	134 920 ks
2006	-	39 000 ks	45 000 ks	84 000 ks
Celkem	30 000 ks	120 720 ks	525 100 ks	675 820 ks

4.9 Myslivost

Zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti, byla svěřena Správě NP České Švýcarsko působnost na úseku státní správy myslivosti.

Posláním péče o zvěř na území národních parků je uchování a zlepšení přírodního prostředí, zejména pak jeho ochrana a obnova samořídících funkcí přírodních systémů, přímá ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Základním cílem je dosažení přírodní rovnováhy mezi zvěří a prostředím.

Obecné zásady:

- ❑ důslednou ochranou a zlepšováním biotopů udržet ohrožené populace původních druhů zvěře (např. rys ostrovid, sokol stěhovavý),
- ❑ zlepšováním stavu a ochranou biotopů vytvořit vhodné podmínky pro znovunavrácení některých druhů (tetřev hlušec, jeřábek lesní),
- ❑ při jednoznačném preferování kvalitativních kritérií za účelem zlepšování genofondu spárkaté zvěře, cílevědomě redukovat přemnoženou zvěř na normované jarní kmenové stavy, které vycházejí ze zájmů a potřeb ochrany přírody,
- ❑ postupně vyloučit nepůvodní druhy zvěře (např. muflon obecný, psík mývalovitý),
- ❑ zajistit péči populacím původních druhů.

Historie myslivosti na území NP

Myslivost byla již od nepaměti velice atraktivní, a to jak pro tehdejší majitele panství, tak i pro samotný lesní personál. Zdejší hluboké lesy a členitý terén plně vyhovovaly zejména chovu zvěře jelení, vyskytovala se zde rovněž zvěř černá a v malé míře i zvěř srnčí. V hustých a těžko přístupných lesích se poměrně dobře dařilo tetřevům, jeřábkům a pomístně se zde vyskytoval také tetřívěk. V polovině 17. století ve zdejších lesích ještě žili velcí predátoři, kteří společně s člověkem

udržovali jelení zvěř v rovnováze s přírodním prostředím. Stav zvěře byly nízké i z důvodů prošlé třicetileté války. Zvěř byla tehdy lovena téměř celoročně, především za účelem získání zvěřiny pro personál, dělnictvo a do režijních hospod, ale i na prodej.

V 2. polovině 18. století již začíná zájem o lovecké trofeje a s ním spojená snaha o navýšení početních stavů zvěře přichází zhruba o sto let později, kdy se vlivem chovatelských záměrů vrchností stavy, především jelení zvěře, zvedaly až na neúnosnou míru asi 100 ks na 1000 ha. Určitým utlumením dalšího nárůstu stavů zvěře byly opět světové války, a to především z důvodu nedostatku potřebného krmiva pro přikrmování. Pro zdárný chov zvěře byly na jednotlivých panstvích zřizovány obory, pro navýšení stavů tetřevů byla přísně chráněna tokaniště a staré borové porosty. Pro zpestření druhové skladby zvěře byli do zdejšího kraje vysazeni kamzíci a mufloni. Přírodní prostředí tak bylo enormně zatěžováno vysokými stavy zvěře a ani konec 2. světové války s sebou nepřinesl zájem o nastolení rovnováhy.

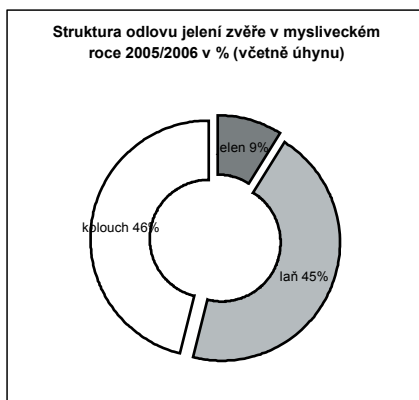
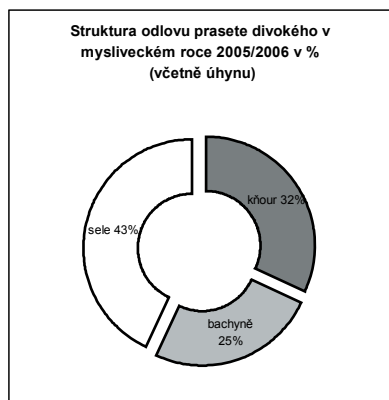
Současný stav

Rozhodnutím orgánu státní správy myslivosti ze dne 21. 5. 2003 byla uznána vlastní honitba Správy NP s názvem NP České Švýcarsko.

Členění pozemků honitby NP České Švýcarsko:

druh pozemku	výměra (ha)
lesní pozemky	7 240,6988
vodní plochy	25,6307
zastavěné plochy	0,5418
ostatní plochy	206,3855
orná půda	287,0418
zahrady	4,9109
louky	235,0317
celkem	8 000,2412

Rozsáhlé lesní komplexy zdejšího území poskytují útočiště jelení zvěři, její

početní stavy se v současné době jeví jako limitující faktor při zdárné obnově druhové skladby lesních porostů. Zvěř černá se vyskytuje prakticky po celém území NP, pouze na skalních výchozech se vyskytuje jen sporadicky. Největší problém s černou zvěří nastává v nepravidelně se opakujících semenných letech dubu a buku, kdy jsou lesní porosty s dozrávajícími plody vystaveny obrovskému tlaku migrující černé zvěře z vnitrozemí. Podstatná část úrody žaludů a bukvic, tolik potřebných pro žádoucí přirozenou obnovu lesa, je tak divočáky zkonsumována bez pozitivního dopadu na les. Převážně v okrajových částech NP s příznivějšími podmínkami se vyskytuje zvěř srnčí, její stavy však z důvodu antropického ovlivnění (velké ztráty při sklizni píce a při střetu s motorovými vozidly, ztráty způsobené pytláčími psy) kolísají a nejsou na uspokojivé úrovni. V západní části území se nachází zbytková populace v minulosti nevhodně vysazeného muflona obecného, jedná se o zvěř nepůvodní a tato populace je postupně eliminována. V těsném sousedství NP se nachází lokalita Studený vrch, kam byl v minulosti vysazen kamzík horský, jeho populace je v dané oblasti poměrně silná. Vzhledem k této skutečnosti je i na území NP zaznamenáván sporadický výskyt tohoto druhu zvěře. V současné době kamzík nepředstavuje vážné nebezpečí pro lesní ekosystémy, jeho výskyt je však pečlivě monitorován.

zimní péče o zvěř

Plnění plánu chovu a lovu spárkaté zvěře 2005/2006

HONITBA NP ČESKÉ ŠVÝCARSKO	Zvěř jelení					Zvěř kamzíci					Zvěř mufloni					Zvěř srnčí					Divoká prasata								
	jelení			1-4		kamzíci			4-6		mufloni			4-6		srnčí			5-8			5-8							
	věková třída			I. II. III.		věková třída			I. II. III.		věková třída			I. II. III.		věková třída			I. II. III.			I. II. III.							
	9-12			1-4		7 let a starší			4-6		7 let a starší			4-6		7 let a starší			1-4			1-4							
2005			2006		2005			2006		2005			2006		2005			2006		2005			2006						
A	Lokální třída homby	16	13	7	36	36	17	89																					
B	Nomádny jámi kmeňový stav zvěře	13	11	5	29	29	14	72																					
C	Kmeňový min. stav zvěře schválený jámi.	33	15		40	76	31	147																					
D	stav k 31.3. schvářený roční	15	6	1	22	96	35	153																					
	Migrace +	11	7		18			18																					
	Migrace -							5	3	8																			
E	Pro migraci	15	17	8	40	91	32	163																					
	Dobavovaný přísátek							64																					
	Přisady +	16	4	1	21	16	64																						
	Přisady -	4	1		5																								
F	Letní stav kralů loven	27	20	9	56	107	64	227																					
G	Úllid. plán schválený/29.3.2005																												
H																													
I	Konečný schválený plán lovu	11	7	2	20	71	47	138																					
J	Upravený plán lovu k 15.11.2005	8	3	2	13	44	47	104																					
K	Upravený plán lovu k 22.12.2005	8	3	2	13	44	47	104																					
L	Konečný plán lovu po úpravách	9	1	1	11	53	55	119																					
M	Shlábný lov																												
N	Přesp. km. stav k 31.3. přitřísno roku.	16	13	7	36	36	17	89																					

4.10 Zhodnocení stížností, oznámení a petic za rok 2006

S účinností od 1. 1. 2006 byla zrušena Vládní vyhláška č. 150/1958 Ú.I. o vyřizování stížností a podnětů pracujících. V současné době je vyřizování stížností řešeno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád. V souvislosti s touto změnou vypracovala Správa NP novou vnitřní směrnici o přijímání a vyřizování petic, stížností a ostatních podání a podnětů.

V roce 2006 obdržela Správa NP České Švýcarsko 2 stížnosti.

Stížnost č. 1 ze dne 23. 1. 2006 zapsána pod č.j. SNPCS 00303/2006 – ve věci nevhodného chování nájemníka domu Rynartice č.p. 39, který je ve vlastnictví Správy NP České Švýcarsko. Nájemníkem uvedené nemovitosti je zaměstnanec Správy NP České Švýcarsko. Po prošetření celé věci bylo zjištěno, že stížnost byla vyvolána špatnými sousedskými vztahy a vznesená obvinění řeší přestupková komise MěÚ Česká Kamenice a podaná trestní oznámení Policie ČR. Stěžovateli bylo odpovězeno dne 1. 2. 2006, s tím, že do rozhodnutí výše uvedených orgánů o vznesených obviněních a trestních oznámeních, nebude Správa NP České Švýcarsko činit jakékoliv závěry. V průběhu roku 2006 se nepodařilo odpovědným orgánům prokázat nezákonné jednání nájemníka domu ani jakýkoliv prohřešek proti občanskému soužití.

Stížnost č. 2 ze dne 11. 5. 2006 zapsána pod č.j. SNPCS 01905/2006 – ve věci ohrožení cyklistů služebním vozidlem Správy NP České Švýcarsko dne 6. 5. 2006 bezohlednou jízdou řidiče. Stížnost byla podána telefonicky. Dalším šetřením bylo zjištěno, který ze zaměstnanců Správy NP České Švýcarsko v uvedené dobu řídil služební vozidlo. Ten na svou obhajobu uvedl, že se pohyboval rychlostí do 30 km/h dle vnitřní směrnice, a že si není vědom toho, že by svou jízdou cyklisty ohrozil, nicméně pokud je svou jízdou vylekal, že je mu to líto. Zmiňovaný zaměstnanec byl vyzván ke zvýšené opatrnosti při jízdách po cyklostezkách. Stěžovatel byl dne 12. 5. 2006 telefonicky informován o výsledku prošetření jeho stížnosti současně s omluvou za případné nepříjemnosti spojené s výše zmiňovaným incidentem. Stěžovatel omluvu přijal a další šetření stížnosti nepožadoval.

V roce 2006 neobdržela Správa NP České Švýcarsko žádnou petici.

4.11. Výjimky ze zákazů udělené Vládou ČR

V souladu s ustanovením §43 zákona o ochraně přírody a krajiny uděluje vláda výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích. V případě národních parků se jedná o výjimky ze zákazů stanovených § 16 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. V roce 2006 byly vládou na území NP České Švýcarsko uděleny následující výjimky:

č. usnesení	nositel výjimky	výjimka ze zákazu	za jakým účelem
223/2006	Správa NP České Švýcarsko	měnit stávající vodní režim pozemků	náprava hydrologického režimu dna Pryskyřičného dolu
548/2006	RNDr. Antonín, CSc., p. Vágner	vstupovat na území I. zóny NP mimo cesty vyznačené se souhlasem orgánu ochrany přírody; sbírat na území NPR rostliny	mykologický výzkum
788/2006	LUKA HK spol. s r.o.	vjíždět a setrvávat motorovými vozidly mimo silnice a místní komunikace	zásobování rekreačních objektů v lokalitě „Na Tokání“
1229/2006	DEMOS s.r.o.	vjíždět a setrvávat motorovými vozidly mimo silnice a místní komunikace	realizace stavby čistírny odpadních vod a kanalizace v lokalitě „Na Tokání“

ilustrační foto – listopadové mraky nad Růžákem

5. Výzkum a ochrana přírody

5.1 Odborné projekty řešené Správou NP

Bryologický průzkum na území NP byl v roce 2006 zaměřen na několik oblastí:

a) ověření výskytu a mapování vybraných druhů Červeného seznamu mechorostů ČR. V roce 2006 byly ověřeny lokality výskytu silně ohrožených játrovek nivenky štitovité (*Harpanthus scutatus*), mokřanky oddálené (*Hygrobiella laxifolia*) a vřesovky vonné (*Geocalyx graveolens*). Zároveň pokračovalo mapování ohroženého chudozubíku Brownova (*Tetrodontium brownianum*) – 10 nových nálezů a regionálně ohroženého chudozubíku zahnutého (*Tetrodontium repandum*) – 2 nové nálezy.

b) mapování epifytických druhů mechorostů citlivých ke znečištění ovzduší – zástupci z rodů šurpek (*Orthotrichum*) a kadeřavec (*Ulota*). Díky zlepšení kvality ovzduší, ke kterému došlo v minulých 15 letech, se do naší oblasti začínají navracet mechorosty citlivé ke znečištění ovzduší, proto bylo v r. 2005 zahájeno jejich mapování. V rámci tohoto mapování jsou sbírána i data o faktorech prostředí a zaznamenávány doprovodné druhy. Během roku 2006 bylo z území NP pořizeno cca 120 zápisů. Metodika mapování a předběžné výsledky byly prezentovány formou posteru (Marková I., 2006) na konferenci „Ohrožené a jinak významné rostliny a biotopy severních Čech“ v Ústí nad Labem.

c) mapování výskytu invazního druhu křivonožky vehnuté (*Campylopus introflexus*). V roce 2006 bylo objeveno 6 nových lokalit.

d) bryologický průzkum vybraných lokalit. V roce 2006 byla věnována

zvláštní pozornost následujícím lokalitám: NPR Růžák, Koliště, Studený roh (vše I. zóna NP), Pryskyříčný důl a na německé straně rašeliniště Kachemoor a Moorteich.

pérovec hřebenitý (*Ptilium crista-castrensis*)

Lichenologický průzkum realizovaný Správou NP České Švýcarsko byl v roce 2006 zaměřen na mapování výskytu rodu provazovka (*Usnea*). Zástupci rodu provazovka (*Usnea*) patří k epifytickým lišejníkům citlivým ke znečištění ovzduší. Vzhledem k zlepšující se kvalitě ovzduší se zástupci tohoto rodu postupně navracují i na území Labských pískovců. Od roku 2005 probíhá na území NP mapování lokalit výskytu. Vzhledem k tomu, že se většinou jedná o mladé stélky, nebylo zatím možné nalezené zástupce určit. V roce 2006 bylo nalezeno 34 nových lokalit.

Rozšíření provazovak (*usnea*) na území NP

Zoologický průzkum realizovaný Správou NP České Švýcarsko

Faunistický průzkum fytofágních brouků z čeledi *Chrysomelidae*, *Bruchidae*, *Anthribidae* a *Curculionidae* v NP České Švýcarsko. Celkem bylo ze všech specificky sledovaných čeledí zjištěno zatím 399 (v ČR cca 1490 druhů), tj. cca 27% všech v ČR zjištěných druhů. Lze předpokládat, že další průzkum může zjistit ještě řadu dalších druhů včetně velmi významných. Intenzivním průzkumem bylo zjištěno, že k nejvýznamnějším fytofágním druhům brouků patří především terikolní (v půdě žijící) bezkřídle horské druhy s velmi lokálním a omezeným výskytem. Jejich zjištění v terénu je velmi nesnadné. V těchto nízkých polohách (často i méně než 200 m n. m.) přežívají z doby posledního zalednění (před 10 000 – 8 000 lety), kdy byly tyto horské druhy zaledněním stlačeny do nižších poloh a na vhodných místech tak mohou dosud přežívat. Místa možného výskytu takovýchto druhů jsou omezena pouze na úzká inverzní údolí a soutěsky. Tyto velmi významné druhy jsou

extrémně citlivé na každé negativní zásahy do jejich přirozených biotopů. Uvedení brouci patří k významným indikačním druhům a slouží již řadu let jako modelové skupiny pro nejrůznější ekologické studie. Na území NP byly zjištěny významné druhy dokládající kontinuálnost lesa na dané lokalitě (např. bezkřídlí nosatci rodu *Acalles*: *A. camelus*, *A. boehmei* a *A. cummutatus*), druhy přirozených mokřadních biotopů (např. mandelinka *Neocrepidodera nigritula*) či druhy žijící pouze v inverzních lokalitách (např. mandelinka *Minota obesa* či nosatec *Plinthus tischeri*).

Geologický a geomorfologický průzkum území NP České Švýcarsko zahrnoval stejně jako v předchozích letech průběžné studium geodynamických procesů a vývoje skalních svahů, výzkum zvětrávacích procesů i ostatních sekundárních jevů v pískovcích NP České Švýcarsko. Správa národního parku pokračovala rovněž v magnetometrickém průzkumu zaměřeném na výskyt vulkanických žil s návazností na tektonickou stavbu území NP.

Geochemický monitoring atmosférických depozic: Pátým rokem pokračoval projekt sledování kvality ovzduší v NP České Švýcarsko, jež spočívá ve stanovení celkové atmosférické depozice – tj. srážek na volné ploše a smrkového throughfallu (podkorunové srážky) na třech reprezentativních lokalitách – loučka pod Stříbrnými stěnami, loučka a les nedaleko Kuního vrchu a rašeliniště Dolský mlýn. Studium chemického složení srážkové vody (koncentrace 10 hlavních chemických prvků, pH, vodivost a stanovení obsahu 11 stopových prvků) a výpočet odpovídajícího depozičního toku za rok (pro jednotlivé složky) poskytuje možnost stanovení míry znečištění ovzduší (identifikace stupně imisní zátěže), posouzení charakteru atmosférické depozice, toků i biochemického cyklu hlavních škodlivin a toxických látek, a rovněž zhodnocení možného ohrožení vegetačního pokryvu (zejména pak negativní dopady na lesní ekosystém).

5.2 Monitoring

Vybrané skalní objekty v rajonech s vysokým rizikem ohrožení svahovými pohyby (zejména skalním řícením) jsou již od roku 2002 pravidelně monitorovány zaměstnanci odd. geologie - skalní četa. **Kontrolní monitoring skalních svahů** je v NP využíván jako prostředek k přírodě šetrnému zajištění bezpečnosti před řícením pískovcových skalních stěn a jejich částí, jež v konkrétních případech může i vhodně dlouhodobě nahradit jejich technickou stabilizaci. Data získaná z kontrolního sledování potenciálně nestabilních objektů umožňují s předstihem rozpoznat nástup závěrečné fáze přípravy skalního řícení. Rovněž poskytují možnost přímo ověřit způsoby porušování pískovce a lépe odhadnout poměry v nepřístupném skalním masivu a následně navrhnout preventivní opatření i eventuální zabezpečení rizikových skalních útvarů.

V loňském roce byly s využitím různých metod monitorovány pískovcové masivy v katastru obce Hřensko, dále skály nad obydlými zónami, silnicí a turistickými stezkami (Kyjovské údolí, okolí Vysoké Lípy, Rynartic, Jetřichovic a Tokáně, území pod vrchem Větrovec, těleso Pravčické brány i jeho okolí, atd.).

Monitorovací síť v soutěškách řeky Kamenice byla z důvodu změny ve vlastnictví pozemků předána obci Hřensko (na základě rozsudku krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 2. 2006, č.j. 35Co 593/2005-98). Kontrolní sledování nebezpečných skalních objektů v Tiché a Divoké soutěsce Správou NP bylo ukončeno dne 19. 4. 2006 a obci Hřensko byly předány datové řady z dosavadního měření ručních dilatometrických i automatických stanovišť v těchto jmenovaných rajonech:

- stanoviště č. 10-19 v Divoké soutěsce
- stanoviště č. 1-7 v Divoké soutěsce - spodní část (Mezná)
- stanoviště č. 1-12 v Tiché soutěsce
- dvě stanoviště automatického monitoringu v Tiché soutěsce a jedno v Divoké soutěsce

V rámci projektu T11019504,, Integrovaný informační systém pro monitoring, analýzy a predikce dynamiky deformací v geosystémech“(2005 – 2007) byl zprovozněn plně automatizovaný systém kontrolního sledování dynamiky nestabilních skalních svahů s dálkovým přenosem dat. V oblasti NP České Švýcarsko byly během let 2005 a 2006 osazeny dvě modelové lokality: Pravčická brána (osazeny 2 monitorovací sady – 12 snímačů) a sesuvný svah nad budovou Unimexu v obci Hřensko (osazena jedna sada se 6 snímači). V současnosti probíhá zkušební provoz tohoto automatického systému (testování a ladění všech částí sledu systému, prezentace dat na webových stránkách: www.geo-tools.cz, průběžné sledování a hodnocení funkčnosti systému s cílem jeho další optimalizace).

Data získaná z kontrolního sledování skal jsou správou NP České Švýcarsko evidována a průběžně vyhodnocována. Z cel-

označení biomonitorovacích ploch v terénu

kového počtu více než 285 kontrolně sledovaných míst je v současné době zařazeno do stupně nejvyšší rizikivosti celkem 6 skalních objektů, u nichž byl prokázán výrazný trend vedoucí k přípravě skalního řízení (v těchto případech řízení nelze vyloučit v řádech měsíců a nejbližších roků), dále 14 skalních objektů je aktuálně řazených do vysokého stupně rizika (řízení nelze vyloučit v horizontu několika let) a u přibližně 60 skalních objektů byl identifikován dlouhodobý rizikový nevratný trend pohybu.

Monitoring vývoje lesních ekosystémů je zaměřen na sledování vývoje přirozených lesních ekosystémů na území NP. Biomonitoring navazuje na ukončený projekt VaV „Výzkum a management lesních ekosystémů na území NP České Švýcarsko“. Vývoj vegetace je sledován na vytýčených plochách (celkem 18) v 5-letých intervalech. Rok 2006 patřil k tzv. „hluchému“ období mezi sledováními. Jednotlivé monitorovací plochy (oplocené, neoplocené) byly zaměřeny pomocí přístroje GPS Trimble GeoXHTM, což umožnilo jejich přesný zákres do nově vytvářených lesnických map v rámci tvorby nového LHP. Během celého roku probíhala rovněž kontrola stavu oplocení u oplocených monitorovacích ploch. Vlastní sledování vegetace proběhne v následujícím roce.

5.3 Činnost oddělení geologie - skalní četa

Rokem 2006 vstoupila skalní četa do pátého roku svého trvání a rovněž i v tomto roce se podíleli její pracovníci na řadě akcí mimo soustavné a pravidelné pozorování a měření pohybu skalních masivů. Ve většině případů se jednalo o sanační zásahy menšího rozsahu nebo o výškové práce pro lesní správu.

Dne 10. 1. 2006 spolupracovali skalníci na řízeném vyvrácení vzrostlého smrku u silnice z Hřenska na Mezní Louku, který byl nebezpečně nakloněn a hrozil pádem na komunikaci. Další práce ještě v prvním měsíci

sanace nábreží Hřenska /leden 2006/

roku bylo odstranění šupiny ze skalního masivu ve Hřensku. Dne 30. 1. 2006 při pravidelné kontrole nábřeží směrem ke státní hranici zjistila hlídka obecní policie puklinu ve skále oddělující skalní šupinu o rozměrech 1,7x0,5x0,2m ve výšce asi 3m přímo nad frekventovaným chodníkem ke státní hranici a upozornila skalní četu. Ještě týž den byl skalní objekt prozkoumán a druhý den bylo provedeno řízené odstranění volných bloků a jejich úklid mimo chodník a vozovku za asistence obecní policie, která dohlížela na bezpečnost a řízení dopravy během práce.

Ještě před započítím turistické sezóny požádala lesní správa skalní četu o pomoc při prořezávání dubů nad turistickou cestou z Mezní Louky na Pravčickou bránu, kde proschlé větve ohrožovaly návštěvníky na této značené cestě. Prořez byl proveden 14. - 15. 3. 2006. Současně v měsíci březnu a částečně i dubnu se podíleli dva pracovníci skalní čety na prořezávání stromů podél komunikace Hřensko - Mezní Louka. Jednalo se o akci většího rozsahu, na které se zúčastnili pracovníci lesní správy a správy a údržby silnic.

V měsíci květnu provedli skaláci výřez náletových dřevin, jejichž kořeny narušovaly pilíř nad silnicí z Hřenska do Janova.

Také další prací bylo prořezávání stromů, kdy pomocí horolezecké techniky prořezávali skalníci proschlý dub nad turistickou cestou Na Tokání - Panenská

sanace parkoviště nad Klepáčem /srpen 2006/

jedle (červen 2006).

Dne 21. 8. 2006 v nočních hodinách, se na parkoviště nad Klepáčem ve Hřensku zřítíl skalní blok o objemu přibližně čtyři kubické metry a zůstal ležet na protější straně silnice. Následující ráno nastoupili pracovníci skalní čety s technikou a v úzké spolupráci se zaměstnanci správy a údržby silnic začali s rozebíráním pískovcového bloku a jeho úklidem. Práce probíhala rychle a již v poledních hodinách byla silnice zprovozněna.

Také v roce 2006 se skalní četa podílela na sběru jedlových šišek, který se uskutečnil v měsíci září. V říjnu proběhl sběr semen olše v oblasti Kyjovského údolí.

Jednou z posledních akcí skalní čety v roce 2006, bylo odstraňování padlého kmene vzrostlého buku v hraničním pásmu nad bývalou celní správou ve Hřensku v měsíci listopadu.

5.4 Spolupráce na dalších projektech

□ **Floristické mapování území CHKO Labské pískovce a NP České Švýcarsko.** Pokračování dlouhodobého výzkumu od roku 1992. H. Härtel za Správu NP České Švýcarsko, P. Bauer za Správu CHKO Labské pískovce.

□ Spolupráce na projektu **Černý a červený seznam květeny severních Čech**, řídí doc. Kubát (UJEP Ústí n. L.), za Správu NP spolupracuje H. Härtel.

□ **Algologický průzkum NP České Švýcarsko** (in Pažoutová M., 2006)

Algologický průzkum byl zaměřen na studium algoflóry vyskytující se na smáčených a velmi vlhkých pískovcových skalních stěnách, které patří z hlediska algologie k dosud velmi nedostatečně studovaným biotopům. Výzkum byl přednostně směřován do inverzních roklí a soutěsek, které patří k nejvýznamnějším biotopům na území NP (Divoká soutěska, Soorgrund, Kyjovské údolí včetně roklí Vlčího a Malého Vlčího potoka). Vzorky řasových nárostů byly sebrány na celkem 13 lokalitách. Obecně lze říci, že ve skalních ekosystémech reprezentovaných smáčenými a silně vlhkými skalními stěnami se nacházejí společenstva tvořená: i) druhy vyskytujícími se běžně v aero-terestrických biotopech – např. *Cyanotheca aeruginosa*, *Pseudococcomyxa simplex*, *Klebsormidium flaccidum*, ii) druhy celkem běžnými, ovšem známými spíše z vodních biotopů, (tj. jedná se o nálezy zajímavé z hlediska ekologie daných druhů) – např. *Microthamnion kuetzingianum*, iii) druhy považovanými za vzácné či nedostatečně známé z území ČR – např. rod *Trentepohlia*, *Podohedra falcata*, *Scotiellopsis oocystiformis*. Výsledky také ukázaly nečekanou diverzitu sinic, které obvykle preferují méně kyselé substráty.

K nejzajímavějším nálezům patří druh *Cosmarium ortopunctulatum* objevený v Divoké soutěsce. Jedná se o druh s arko-alpínským rozšířením, popsáný z alpského ledovce. Dalším zajímavým nálezem je druh *Euglena mutabilis* – druh tolerující značně kyselé prostředí, bývá nacházen na rašeliništích či půdním pro-

středí. V NP České Švýcarsko byl opakovaně nalezen na povrchu pískovcových skal, nebo v polštářích mechorostů, což je zajímavé z hlediska ekologických nároků druhu. Za Správu NP spolupracuje I. Marková.

□ **Lichenologický průzkum v NP České Švýcarsko** (in Svoboda D. a kol., 2006; Valachovič M., Košuthová-Dingová A., 2006)

Lichenologický průzkum v roce 2006 probíhal v I. zóně NP na lokalitách PR Babylon a vrchu Koliště (Svoboda D. a kol., 2006). Celkem zde bylo nalezeno 72 druhů lišejníků. Velmi dobře vyvinuta jsou zde především kyselomilná terikolní až terikolně saxikolní společenstva na exponovaných temenech pískovcových skal. K významným druhům těchto společenstev patří *Cladonia incrassata* – nový druh pro České Švýcarsko a *Cladonia portentosa* zařazená v předběžném červeném seznamu lišejníků NP České Švýcarsko mezi druhy zranitelné. Na humóznějších, vlhčích místech, často zastíněných mladými borovicemi se nachází bohaté společenstvo dutohlávek. K nejvýznamnějším druhům zde patří *Cladonia grayi*, sbíraný na této lokalitě již v r. 2002 (Z. Palice), který je v předběžném červeném seznamu lišejníků NP České Švýcarsko je zařazen mezi druhy zranitelné.

Nejvzácnějším nálezem je však *Cladonia incrassata*, druh, který není z ČR často udáván, v předběžném červeném seznamu lišejníků NP České Švýcarsko je zařazen mezi druhy ohrožené a připravovaném Červeném seznamu lišejníků ČR je hodnocen jako kriticky ohrožený!

Ve dnech 18. – 20. 7. 2006 proběhl na území NP lichenologický průzkum zaměřený na srovnání sukcese lišejníkových sinuzií a porostů s postupným zápojem borovic z okruhu Dicrano-Pinion (Valachovič M., Košuthová-Dingová A., 2006). Biodiverzita lišejníků byla hodnocena ve vztahu k okolní vegetaci a s tím souvisejícími stanovištními podmínkami. Na třech zkoumaných lokalitách (Dravčí stěny, Na Tokání – Vysoké skály, Borovina – skály u Mezní louky) bylo celkem nalezeno 22 taxonů lišejníků. Za Správu NP spolupracuje I. Marková.

□ **Mykologický průzkum v NP České Švýcarsko** (in Antonín V., Vágner A., 2006; Holec J., 2006)

hřib kovář (*Boletus erythropus*)

Mykologický průzkum se uskutečnil v podzimních měsících roku 2006 a byl veden na nejrůznější místa v rámci celého území NP, především pak na spálenišť u Jetřichovic. V rámci průzkumu byla nalezena řada vzácnějších saprotrofních druhů rostoucích na starých tlejících kmenech listnatých dřevin např. pórnatka *Ceriporiopsis pannoincta*, rosoloklihatka čirá (*Neobulgaria pura*) a štítovka stinná (*Pluteus umbrosus*) – poslední dva jmenované druhy preferují přirozené lesní porosty. K vzácnějším nálezům rovněž patří krásnorůžky *Calocera furcata*, *C. pallidospathulata*, špička *Marasmius epiphyllus*, závojenka *Entoloma lampropus* a dřevomorka zlatá (*Pseudomerulius aureus*) a bělochoroš nahořklý (*Oligoporus leucomallellus*). Na borce padlých kmenů jehličnanů byl nalezen vzácný druh kornatcovité houby *Sistotrema diademiferum* a rovněž méně časté druhy kornatcovitých hub *Byssomerulius albostramineus*, *Ceraceomyces serpens*. K nejvzácnějším nálezům však patří antrakofilní druhy nalezené na spáleništi u Jetřichovic. Jsou to terčka *Rutstroemia carbonicola* rostoucí na zbytcích nedokonale spáleného dřeva, velice vzácný druh popsáný z jižních Čech jako nový pro vědu v roce 1979 (Antonín V., Vágner V., 2006) a druh *Fayodia anthracobia* – na zemi na spáleništi velice vzácný druh lupenaté houby; první nález v České republice (Antonín V., Vágner V., 2006)! Za Správu NP spolupracuje I. Marková.

□ Diverzita vybraných skupin půdní fauny v NP České Švýcarsko (Pižl V., Starý J., Tajovský K., 2006)

Cílem prvního projektu „Diverzita vybraných skupin půdní fauny v NP České Švýcarsko“ bylo zjištění diverzity vybraných skupin půdní fauny (*Oribatida*, *Lumbricidae*, *Chilopoda*, *Diplopoda* a *Oniscidea*) v NP České Švýcarsko. Území NP České Švýcarsko disponuje celou škálou nejrůznějších biotopů s potenciálním výskytem bohatých společenstev půdních živočichů. Souhrn znalostí o živočiších tak důležitého ekosystému, jakým je půda, je v rámci studovaného území dosud zcela nedostatečný (viz Mourek 2002; Pižl 1994, 1997, 2002; Tajovský 1998).

Snahou zpracovatelů projektu bylo podat přehled o vybrané půdní fauně a sumarizovat výsledky půdně-zoologického výzkumu na vybraných lokalitách NP.

Studované lokality byly vybrány velmi pečlivě, vzhledem ke snaze, zahrnout do výzkumu v rámci možností co možná nejširší spektrum reprezentativních typů ekosystémů. V rámci studie byly vyhodnoceny a v předložené závěrečné zprávě poprvé zveřejněny výsledky výzkumu pancířníků (*Oribatida*) ze vzorků odebraných v roce 1996 (Křinický potok, Růžák, Mlýny a Brtnický potok).

Závěrečná zpráva klade důraz na vyhodnocení charakteristiky společenstev půdní fauny a na stanovení a charakteristiku ochrannýsky významných druhů. Tyto druhy jsou ve zprávě patřičně okomentovány. V rámci průzkumu se podařilo nalézt i druhy nové pro celou Českou republiku (např. pancířník *Chamobates interpositus* (niva Křinice), hygrofilní druh rozšířený ve střední, západní a východní Evropě), druhy typické pro zachovalá stanoviště (např. žízala *Dendrobaena vejdvovskyi* (Zadní Jetřichovice), druh vyskytující se v zachovalých smrčínách a bučinách) a mnohé další, ochrannýsky velmi významné druhy.

Na základě zjištěných druhů můžeme konstatovat, že i nivy říček Křinice a Kamenice patří k ekosystémům zachovalým a lidskou činností jen málo pozměněným. Dokládá to přítomnost mnoha unikátních druhů, např. pancířníka *Carabodes tenuis*, který je typický pro bukové, bukojedlové a smrkové pralesy, kde preferuje trouchnivějící dřevo a listnatý i jehličnatý opad. V Divoké soutěsce říčky Kamenice byl dokonce zjištěn pro vědu dosud neznámý druh pancířníka z rodu *Cultroribula* sp. Neprobádanost těchto ekosystémů a jejich význam podtrhuje i nález několika nových druhů pro Českou republiku (např. pancířník *Trhypochthoniellus excavatus* – vzácný hygrofilní druh nalezen v Divoké soutěsce či pancířník *Mesotritia testacea* – druh rozšířený disjunktivně v Palearktické oblasti).

Typickou inverzní lokalitou je údolí říčky Kamenice v Divoké soutěsce, což dokazuje nález mnohonožek rodu *Lithobius* (*L. pelidnus*, *L. tenebrosus*, *L. agilis*). Přítomnost těchto druhů svědčí o chladném a trvale vlhkém charakteru dané lokality. Za Správu NP spolupracuje M. Trýzna.

□ Zoologický výzkum sutí v NPR Růžák (Růžička J., 2006)

Výzkum sutí nebyl dosud na území NP ČŠ komplexněji proveden. Ekosystémy sutí opět představují zcela výjimečné biotopy, na které jsou vázány velmi specializované druhy živočichů, obývající kamenná moře či chladné inverzní lokality. Ekosystémy sutí na se vyznačují specifickým prouděním vzduchu, které se projevuje výdechy studeného vzduchu na bázi sutí, existencí „ledových“ jam, ve kterých se drží sníh dlouho do jara, jak je známo z některých sutí Českého středohoří. Podobně je tomu i na Růžáku. Chladné prostředí uvnitř sutí rozprostírající se jinak na jižním svahu kopce umožňuje výskyt řady velmi vzácných chladnomilných horských druhů brouků. V rámci výzkumu bylo zjištěno několik velmi významných druhů z řádu brouků (*Coleoptera*), např. *Leistus montanus kultianus* (typický suťový druh vyskytující se v pásmu nížin, pahorkatin a hor; lokálně rozšířený, významný reliktní druh se specifickými trofickými nároky zaměřenými na predaci chvostoskoků mezi kameny sutí), *Pterostichus negligens* (vzácný studenomilný druh, v ČR rozšířen mozaikovitě na kamenných sutích s výskytem studených vzdušných proudů a teplotní inverze, ve střední Evropě je tento druh hodnocen jako glaciální relikt, významný bioindikační druh), *Catops longulus* (druh nalézáný pravidelně ve střední Evropě i v ČR pouze v norách drobných savců a také v chladnějších sutích a jeskyních), *Choleva lederiana lederiana* (ve střední Evropě řídko se vyskytující glaciální relikt nalézáný pouze v chladných sutích a v jeskyních), *Stenus glacialis glacialis* (pohyblivý predátor, druh vázaný na otevřené plochy sutí od teplých i inverzních a chladných, nízko položených lokalit až do alpského pásma Krkonoš).

Výskyt těchto druhů ukazuje i na přirozený charakter suťových ekosystémů Růžáku, které nebyly v minulosti ovlivněny činností člověka. Za Správu NP spolupracuje M. Trýzna.

□ Entomologický průzkum vybraných skupin hmyzu na území NP České Švýcarsko (Macek J., Ježek J., Chvojka P., 2006)

V rámci projektu byl proveden výzkum společenstev chrostíků (*Trichoptera*) a vybraných skupin dvoukřídlého (*Diptera*) a blanokřídlého (*Hymenoptera*) hmyzu. Na území NP České Švýcarsko byly umístěny 4 odchytné body (tzv. Malaiseho pasti) a to především v blízkosti vodních toků jakožto velmi významných a rozšířených ekosystémů v NP České Švýcarsko (Bílý potok, Brtnický potok, Vlčí potok a Ponova louka). V nivách zmíněných potoků protékajících lesními porosty se nachází drobné i větší lesní loučky, na kterých byla většina odchytných bodů instalována. Zjištěné spektrum druhů tak zobrazuje nejen druhy vázané svým životním cyklem na potoční ekosystémy, ale i na ekosystém drobných lesních louček. Sběr materiálu byl však prováděn i na jiných významných lokalitách, jakými je např. Hadí pramen u Zadní Doubice. Právě zde byl nalezen pro vědu nový druh koutule z rodu *Telmatoscopus*.

V předložené závěrečné zprávě je uvedeno zhodnocení každé lokality co do počtu a významu zjištěných druhů, dále jsou zde komentovány všechny faunisticky a ochranářsky významné nálezy.

Průzkumem tak byla zjištěna přítomnost řady významných až unikátních druhů hmyzu. Za zmínku stojí nové druhy pro faunu Čech (např. koutule *Berdeniella illiesi* či *B. pyrenaica*). Nelze necitovat jednoho ze zpracovatelů této zprávy Dr. Jana Ježka, který mj. píše toto: „Potvrzením skutečnosti, že výzkum koutulí v NP České Švýcarsko a blízkém okolí ještě není zdaleka ukončen, je zjištění patrně nového druhu pro vědu z rodu *Telmatoscopus* Eaton, 1904: 1 poškozený samec z lokality Hadí pramen u bývalých Zadních Doubic (...). Navíc existují zajímavé a determináčně nedořešené exempláře z rodu *Philosepedon* Eaton, 1904 a *Clytocerus* Eaton, 1904“.

Zjištěné druhy jsou navíc konfrontovány s Červeným seznamem ohrožených druhů České republiky. K velmi vzácným druhům patří chrostík *Hydropsyche tenuis*, který je v Červeném seznamu ohrožených druhů ČR zařazen do kategorie „ohrožený druh“, dále *Synagapetus moseleyi* („zranitelný“), *Wormaldia pulla* („zranitelný“) a další.

Na základě výsledků výzkumu chrostíků lze konstatovat, že druhově nebohatší faunu mají potoky v nejsevernější části NP České Švýcarsko. Tyto lokality mají nenahraditelný význam pro biodiverzitu vodního hmyzu zdejších ekosystémů a zasluhují nej přísnější ochranu. Za Správu NP spolupracuje M. Trýzna.

□ Monitoring vývoje eroze způsobené návštěvníky v NP České Švýcarsko - turistické a horolezecké cesty (Kolpron CZ), doba trvání výzkumu: 19. 7. – 31. 12. 2006

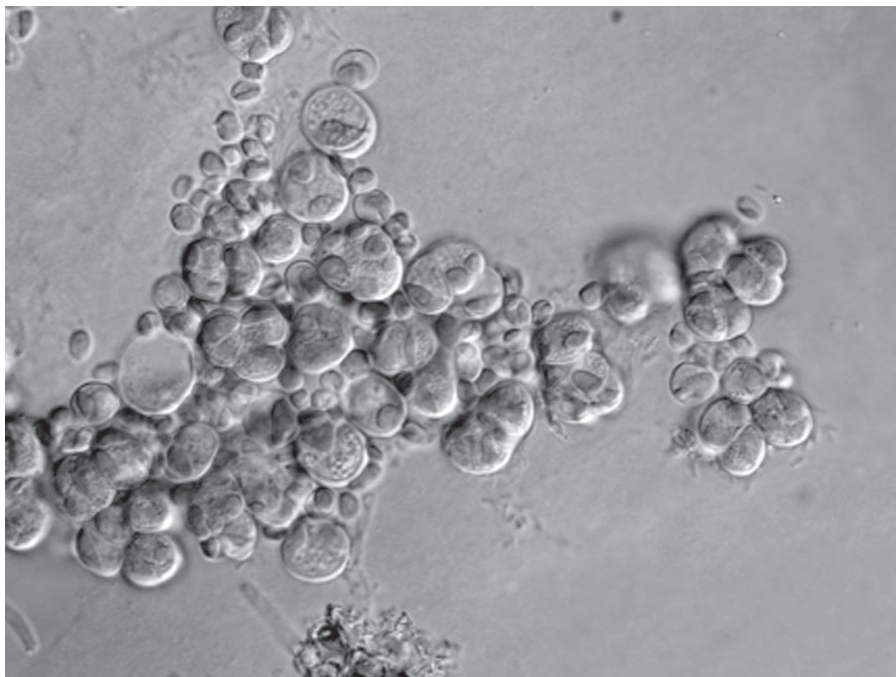
V místech silného zatížení pěšími návštěvníky (včetně nástupišť do lezeckých partií) byla vybrána vhodná místa, kde na geologicky dokumentovaných profilech bude sledován vliv dešťové a atropogenní eroze ve vztahu k turistické zátěži. Cílem výzkumu je sledování vývoje eroze způsobené návštěvníky v NP České Švýcarsko.

Získáním dlouhodobé řady sledování a vyhodnocením výsledků bude možno v kritických místech navrhnout účinná protierozní opatření. Za Správu NP spolupracuje Z. Vařilová.

□ Projekt T11019504/ grant AVČR: **Integrovaný informační systém pro monitoring, analýzy a predikce dynamiky deformací v geosystémech** (Geotools, Správa NP jako spoluřešitel), doba trvání výzkumu: 2005 – 2007

Cílem projektu je vytvoření plně automatizovaného systému kontrolního sledování dynamiky nestabilních skalních svahů, včetně bezpečnostního a stabilitního vyhodnocování dat a jeho uvedení do testovacího provozu. Systém by měl umožnit účinné a zároveň ekonomické získávání, bezchybný přenos, centrální shromažďování, bezpečnostně-stabilitní vyhodnocení, velmi rychlé on-line zpracování a v neposlední řadě prezentaci velkých objemů dat. S využitím nových technologií, fenomenologických modelů a speciálního vyhodnocovacího SW bude možné provést interpretace dat kontrolního monitoringu za účelem okamžitého ocenění stability svahů ale i k časovým prognózám jejího dalšího vývoje. Celé by pak mělo sloužit jako nástroj (indikátor) k včasnému rozeznání rizika svahových deformací, zejména skalního řícení.

V oblasti NP České Švýcarsko byly během let 2005 a 2006 osazeny dvě modelové lokality: Pravčická brána (osazeny 2 monitorovací sady – 12 snímačů) a

zelená kokální řasa

sesuvný svah nad budovou Unimexu v obci Hřensko (osazena jedna sada s 6 snímači). V současnosti probíhá zkušební provoz automatického systému (testování a ladění všech částí sledu systému, prezentace dat na webových stránkách: www.geotools.cz, průběžné sledování a hodnocení funkčnosti systému s cílem jeho další optimalizace). Za Správu NP spolupracuje Z. Vařilová.

□ **Sledování kvality vody v řece Kamenici (Aquatest) - dílčí podprojekt:** Měření a posouzení možnosti úniků znečištěných vod z řeky Křinice (P. Nakládal), doba trvání výzkumu: 19. 7. – 31. 12. 2006 (P. Nakládal). Za Správu NP spolupracuje Z. Patzelt a M. Nagelová.

5.5 Spolupráce s vědeckými ústavami, vysokými školami, středními školami a dalšími odbornými pracovišti

Správa NP spolupracuje zejména s PřF UK Praha, Botanickým ústavem AV ČR v Průhoncích a Třeboní, Národním muzeem v Praze, Geologickým ústavem AV ČR v Praze, Českou geologickou službou, Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti v Praze Strnadedech, Entomologickým ústavem AV v Českých Budějovicích, AOPK Praha, AOPK Ústí nad Labem, AOPK Brno, Okresním vlastivědným muzeem v Litoměřicích, Okresním muzeem v České Lípě, Okresním muzeem v Mostě, Oblastním muzeem Děčín, Moravským zemským muzeem v Brně, MU v Brně, Muzeem města Ústí nad Labem, Ústavem biologie obratlovců AV ČR Brno, ČEÚ v Praze, Správou Národního parku Saské Švýcarsko (Nationalparkverwaltung Sächsische Schweiz), Správou CHKO Labské písky, Schola Humanitas v Litvínově, Správou CHKO České středohoří, Správou CHKO Lužické hory, Správou CHKO Blaník, Ústavem půdní biologie ČAV v Českých Budějovicích, Českou zemědělskou univerzitou v Praze, FŽP ÚJEP v Ústí nad Labem, Správami Národních parků Krkonoše, Podyjí a Šumava, Českou společností ornitologickou, Českou společností entomologickou, Národním památkovým ústavem v Praze, Technische Universität Dresden, Queen's University Belfast, Walter-Meusel-Stiftung & Arktisch-Alpiner Garten Chemnitz a s dalšími institucemi.

Spolupráce s vysokými školami

Přehled zpracovávaných odborných prací v roce 2006:

- Tereza Konvalinková, diplomová práce: „Diverzita a ekologie bylinných askomycetů v NP České Švýcarsko“. Předběžný termín dokončení 2009. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky.
- Jakub Miřijovský, diplomová práce: „Hodnocení podmínek využitelnosti systému GPS jako zdroje geografických dat v NP České Švýcarsko“. Předběžný termín dokončení 2008. Ostravská univerzita v Ostravě, Přírodovědecká fakulta, Katedra fyzické geografie a geologie.

- Marie Pažoutová, diplomová práce: „Ekologie nárůstových společenstev pískovcových skalních stěn v NP České Švýcarsko“. Předběžný termín dokončení 2009. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky.
- Jan Votrubec, diplomová práce: „Geomorfologické mapování území NP České Švýcarsko - povodí Červeného potoka“. Předběžný termín dokončení 2007. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra fyzické geografie a geoekologie.
- Jana Veselá, diplomová práce: „Sinice a řasy malých vodních toků NP České Švýcarsko“. Předběžný termín dokončení 2007. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky.
- Martina Pichrtová, bakalářská práce: „Dynamika třídy křemičitých chrysomonád (*Synurophyceae*) v oligotrofních vodních nádržích NP České Švýcarsko“. Předběžný termín dokončení 2008. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky.
- Hana Rejnová, absolventská práce: Zaměření a návrh způsobu konzervace Dolského mlýna . Předběžný termín dokončení 2007. VOŠ při SPŠ stavební Děčín, obor péče o krajinu.
- Jakub Polák, absolventská práce: Zaměření vodních děl u Dolského mlýna, návrh postupu obnovy. Předběžný termín dokončení 2007. VOŠ při SPŠ stavební Děčín, obor péče o krajinu.

Přehled obhájených diplomových prací v roce 2006:

- Václav Šrédli, diplomová práce: „**Využití digitálních metod GIS pro hodnocení krajiny v zájmové oblasti České Švýcarsko**“, Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Fakulta životního prostředí.
Předmětem diplomové práce bylo využití prostředí geografických informačních systémů pro výpočetní zavedení vybraných metod hodnocení krajiny. Vzorem pro výběr těchto metod byla metodika rozpracovaná v Leibnizově institutu ekologického a regionálního rozvoje v Drážďanech, účelem potom rozšíření a přenesení této metodiky do českého prostředí a sjednocení přístupů využitých pro hodnocení krajiny v rámci přeshraničního projektu INTERREG IIIB - SISTEMaPARC. Metodika si všímá jednak analýzy a klasifikace struktury krajiny včetně jejího historického vývoje, jednak přináší aplikaci speciálních indexů umožňujících hodnocení krajinné struktury. Kromě analýzy struktury krajiny v současnosti a v roce 1940, kde byly využity historické mapové podklady, byl modelován tzv. přírodní rekreační potenciál území. V práci jsou tyto postupy testovány pro území Národního parku České Švýcarsko a diskutovány vzhledem k širší využitelnosti v rámci odborné činnosti Správy NP.
- Milena Tůmová, diplomová práce: „**Lignikolní pyrenomycety a jejich anamorfy na vybraných lokalitách NP České Švýcarsko**“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky.

Cílem diplomové práce bylo podat přehled o celkové diversitě lignikolních pyrenomycetů a jejich anamorf. Dílčím úkolem pak zkoumání vztahu jednotlivých druhů ke stupni rozložení substrátu, substrátových preferencí, zastoupení studovaných druhů v jednotlivých biotopech a zhodnocení studovaných lokalit z hlediska výskytu lignikolních pyrenomycetů. Výzkum byl prováděn na 11 lokalitách (NPR Růžák, Suchá Bělá, soutěsky Kamenice, Český vrch, PR Ponova louka, Borový důl, Koliště, Mlýny, PR Babylon, Pod Studeným rohem, Purkartický les). Na vybraných lokalitách NP bylo nalezeno na 12-ti druzích listnatých a jehličnatých dřevin celkem 112 druhů askomycetů, z toho 13 druhů nebylo dosud publikováno z území ČR. K nejvzácnějším nálezům patří druhy: *Apiorhynchostoma altipetum* (nález v NP České Švýcarsko je pravděpodobně druhý nález této houby na světě!), *Togniniella acerosa* (dosud známý jen z Nového Zélandu a Kanady), *Crassochaeta fusispora* (nenápadný, pravděpodobně přehlížený druh dosud publikovaný z Dánska a Velké Británie), *Camarops pugillus* (dosud publikován jen z USA), *Liphiotrema boreale* (dosud publikován z Norska a Švédska, v NP České Švýcarsko vzácně sbíráán v inverzních roklích). Nejvýznamnějšími lokalitami na území NP České Švýcarsko z hlediska výskytu lignikolních pyrenomycetů jsou NPR Růžák, Suchá Bělá, soutěsky Kamenice, PR Babylon a Borový důl.

- Vojtěch Abraham, diplomová práce: **„Přirozená vegetace a její změny v důsledku kolonizace a lesnického hospodaření v Českém Švýcarsku“**, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra botaniky.

Cílem práce bylo podat obraz o vývoji vegetace, na základě společné interpretace výsledků získaných pylovou analýzou profilů a studiem historických pramenů, v důsledku přírodních a antropogenních vlivů. Metodickým cílem pak otestování schopnosti obou metod zachytit vegetační změny ve velmi lokálním měřítku. Palynologicky byly vyhodnoceny profily z lokalit „Nad Dolským mlýnem“ a „Pryskyřičný důl“. Korelace pyloanalytických a historických dat překvapivě ukázala že pylová analýza může být citlivou metodou použitelnou k detailní rekonstrukci vývoje lesní vegetace a jejího managementu, avšak platí to pouze za předpokladu kvalitního datování a aplikace vhodné vzorkovací strategie.

Přirozené lesní prostory s dominantním podílem jedle a buku (smrk - sporadicky na dnech inverzních roklí; borovice – na exponovaných skalních hranách) se na obou lokalitách zachovaly do počátku 18. stol. V pylovém profilu „Nad Dolským mlýnem“ se odrazilo založení obce Kamenická Stráň náhlým obratem vegetace směrem k nelesním druhům a nahrazením jedlobočin borovicí. V centrální části pískovcového skalního města (Pryskyřičný důl) se vliv hospodaření začal projevovat až kolem roce 1720 - živelné kácení za účelem produkce dřevěného uhlí. V roce 1770 bylo na Českokamenickém panství zavedeno holosečné hospodaření s umělou obnovou porostů. Masivní odlesňování bylo dovršeno katastrofickými větrnými polomy v letech 1833/1834. Na kalamitní holiny se šířila borovice a bříza a vysazován byl smrk. Z původních jedlobukových porostů zbyly jen fragmenty v podobě kyselých bučin (ústup jedle díky vytěžení a z části díky

houbovým chorobám). V období 1960 – 2005 je v pylovém záznamu patrný opětovný nástup buku.

- Lenka Melounová, diplomová práce: „**Solné zvětrávání svrchnokřídových pískovců Křídelních stěn (NP České Švýcarsko)**“, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Ústav geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů.

Předmětem diplomové práce bylo studium solného zvětrávání v pískovcích NP za účelem sledování proměnlivosti distribuce solí přítomných v povrchové vrstvě horniny a s ní souvisejících změn fyzikálních vlastností horninového materiálu. Dále pak ověření případné závislosti výskytu konkrétních fází na výšce a expozici vůči světovým stranám a sledování vertikálních změn koncentrace solí v hornině.

Solné výkvěty, jež mají destruktivní účinek na místní pískovce, jsou tvořeny nejčastěji sádrovcem ($\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$) a $\text{KAl}(\text{SO}_4)_2 \cdot 12\text{H}_2\text{O}$. Mezi další minerální fáze identifikované v solných krustách Křídelních stěn patří čermíkit, alunit, alunogen, hydrofilit a nitramit. Výskyt solí je ovlivněn geografickou expozicí ke světové straně a rozpustností. Více rozpustné sole (chloridy, dusičnany, čermíkit) krystalizují spíše na stěně exponované na jih, zatímco na severní straně se vyskytuje pouze méně rozpustný sádrovec. Vertikální distribuce solí v přírodních horninových výchozech se liší od rozložení solí ve zdivu exteriérních budov. Výšková distribuce je ovlivněna vztlínající vlhkostí i prosakováním vlhkosti z vyšších partií. Maximální koncentrace solí (síranů a dusičnanů) nahromaděných vztlínající vlhkostí se vyskytuje ve výšce 1 – 1,5m nad terénem. Přínos solí z vyšších partií je ovlivněn členitostí a výškou stěny a projevuje se zvýšenou koncentrací síranů a dusičnanů ve výšce 2 – 2,5m. Se změnami obsahu solí v hornině souvisí i změny fyzikálních vlastností hornin. S rostoucí koncentrací síranů a dusičnanů dochází k nárůstu pórovitosti, mikropórovitosti, vlhkosti a nasákavosti horniny, a tím i k náchylnosti horniny vůči zvětrávání.

Studentské odborné praxe na Správě NP České Švýcarsko

- Švadlenka Libor, Střední odborná škola v České Lípě, termín praxe: 16. 10. - 20. 10. 2006
- Bareš Ondřej, Střední odborná škola v České Lípě, termín praxe: 16. 10. - 20. 10. 2006
- Havránek Jan, Lobotka Jiří, Střední lesnická škola Šluknov, termín praxe: 24. 4. – 28.4. 2006
- Meindl Roman, Vyšší odborná a Střední průmyslová škola ve Varnsdorfu, termín praxe: září 2006 – červen 2007, každý pátek
- Tomáš Macke, Vyšší odborná a Střední průmyslová škola ve Varnsdorfu, termín praxe: září 2006 – červen 2007, každé pondělí

5.6 NATURA 2000

V roce 2006 vydala Správa NP České Švýcarsko řadu stanovisek na základě §45h a §45i zákona č. 114/1992 Sb. – hodnocení vlivů a koncepcí na evropsky

významné lokality a ptačí oblasti.

Jednalo se o vydání stanoviska k operačním programům zpracovávaných jednotlivými ministerstvy např. OP doprava, OP podnikání a inovace, OP životní prostředí apod., a vyjádření ke koncepčním materiálům regionální povahy např. Strategie regionálního

vláskatec tajemný (*Trichomanes speciosum*)

rozvoje, Koncepce cestovního ruchu a další.

V dubnu (26. – 28. 4. 2006) se v obci Darová u Plzně konal Biogeografický seminář pro kontinentální oblast (území ČR spadá do dvou biogeografických oblastí – kontinentální – 96% území a panonská – 4% území), který pořádala Evropská komise ve spolupráci s hostitelskou zemí. Účelem semináře bylo především odsouhlasit, popř. diskutovat a připomínkovat transparentním a prokazatelným způsobem dostatečnost navržených evropsky významných lokalit (EVL) pro každý druh a typ přírodního stanoviště v každém členském státu zvlášť. Seminář se odehrával za účasti zástupců vlád jednotlivých členských států (zde Česko, Polsko, Slovinsko), Evropské komise (EK), Evropského tématického střediska ochrany biodiverzity (ETC/BD), nevládních neziskových organizací (NNO; za ČR – zástupci České botanické společnosti a Českého svazu ochránců přírody), sdružení vlastníků a uživatelů půdy a nezávislých expertů.

Z výsledků Biogeografického semináře vyplynulo především nedostatečné zastoupení typů přírodních stanovišť ve stávajících evropsky významných lokalitách (EVL), v menší míře je tomu tak i u druhů. Česká republika tedy bude muset navrhnout další EVL pro fenomény, které v národním seznamu zatím úplně chybí, a nebo jsou dle názoru EK v národním seznamu nedostatečně zastoupené.

Více na <http://www.nature.cz/natura2000-design3/sub-text.php?id=2033>.

Správa NP České Švýcarsko byla požádána o vymezení lokality pro kapradinu vláskatec tajemný (*Trichomanes speciosum*). Tento druh byl pro ČR objeven právě

v Labských pískovcích (Českém Švýcarsku) teprve v roce 1993! Paradoxně se však nestal předmětem ochrany EVL České Švýcarsko. Po kritice zástupců ČBS vznesené na Biogeografickém semináři, bude tento druh doplněn mezi předměty ochrany, a to na základě lokality vymezené Správou NP, jejíž hranice se kryjí s hranicí EVL.

rozšíření vláskatce tajemného na území EVL České Švýcarsko

5.7 Entomologický klub při Labských pískovcích

Desáté setkání klubu se uskutečnilo 16. 12. 2006 v Děčíně. Entomologický klub při Labských pískovcích pracuje aktivně již osmým rokem. Členové klubu se navzájem informují o výsledcích svých pozorování a diskutují o nejrůznějších problémech souvisejících s entomologickou činností.

V současné době se zájem soustřeďuje na faunistický průzkum motýlů, brouků, vážek a rovnokřídlého hmyzu.

Sdružení má v současné době již 29 členů, v rámci jeho činnosti jsou vydávány Listy Entomologického klubu při Labských pískovcích, v roce 2006 vyšlo již sedmé číslo.

Prosincové setkání bylo doplněno přednáškou M. Trýzny o výsledcích výzkumu bezobratlých živočichů v NP České Švýcarsko, L. Blažeje o výzkumu střevlíkovitých brouků na šterkopískových náplavech řeky Labe a V. Ryjáčka o entomologické cestě po západní Indii.

6. Péče o les

6.1 Organizace

Péče o les na území NP je zajišťována prostřednictvím jedné lesní správy, která sídlí v Jetřichovicích. Počet jednotlivých revírů v rámci lesní správy je deset a průměrná výměra revíru tak v současné době činí přibližně 760 ha.

Pěstební, těžební a ostatní lesnické činnosti jsou prováděny prostřednictvím živnostníků a malých firem, jejich počet není pevně stanoven a pohybuje se v průměru kolem 100 osob. V roce 2006 byla vypsána výběrová řízení na veřejné zakázky týkající se prací v lese. Odbyt vytěžené a řádně sortimentované dřevní hmoty je realizován na odvozním místě přímo odběratelům.

Celé území NP spadá do jednoho lesního hospodářského celku NP České Švýcarsko, s platností lesního hospodářského plánu od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2006.

LHC	lesní půdní fond vlastní – celkem (ha)	porostní půda (ha)	ostatní (ha)
České Švýcarsko	7 662,89	7 499,96	162,93

Revír	Přibližná výměra (ha)
1 - Růžák	814
2 - Mezná	663
3 - Pravčická brána	938
4 - Mlýny	951
5 - Zadní Jetřichovice	680
6 - Konírny	841
7 - Goliště	569
8 - Rynartice	486
9 - Doubice	829
10 - Zadní Doubice	892
C E L K E M	7 663

6.2 Stav lesních porostů

Většina zdejších lesů byla po staletí hospodářsky využívána, přes značnou nepřístupnost terénu bylo vytěžené dřevo dopravováno pomocí potahů a smyků k vodním tokům a dále plaveno. Přírodě blízké lesy dnes pokrývají jen kolem 20 % výměry NP, a to na místech, odkud byla doprava dřeva i v minulosti nerentabilní, zejména na skalách a v nepřístupných roklích. Největších změn doznaly lesy NP během posledních 250-ti let, kdy byla skladba lesů hospodařením výrazně pozměněna. Faktorem, který zde významně ovlivnil skladbu lesů, byla mnišková kalamita v letech 1920 – 1924, kdy došlo k likvidaci většiny smrkových porostů žírem be-

kyně mnišky. Rozsáhlé kalamitní holiny byly zalesněny většinou opět smrkem, často neznámé provenience. Výsledkem jsou dnešní stejnověké smrkové monokultury ve věku přibližně 80-ti let, které zde zaujímají plochu přes 1800 ha. Lesní porosty byly většinou založeny jako hospodářský les zaměřený na produkci dřeva. Z důvodu dosažení vysoké produkce dřevní hmoty byly do zdejších porostů zaváděny i některé introdukované dřeviny, zejména borovice vejmutovka, modřín, dub červený a douglaska tisolistá. Největší nebezpečí v tomto směru představuje nepochybně borovice vejmutovka. Tento severoamerický druh se zde pěstuje již od počátku 19. století, roste zde velmi dobře, výborně se zmlazuje a masivně osidluje další nové lokality. Protože na těchto lokalitách vejmutovka agresivně vytlačuje původní dřeviny i keřové patro a byliny, stává se její invazní chování závažným problémem.

Současné zastoupení dřevin dle platného LHP

dřevina	současný stav			
	zásoba		plocha	
	m ³	%	ha	%
Smrk ztepilý	1278994	70,36	4627,34	61,75
Smrk pichlavý	0	0	0,11	0,00
Jedle bělokorá	264	0,01	4,58	0,06
Douglaska tisolistá	1771	0,10	4,39	0,06
Borovice lesní	312702	17,20	1517,31	20,25
Borovice černá	7	0,00	0,05	0,00
Borovice banksovka	5	0,00	0,04	0,00
Borovice vejmutovka	33170	1,82	202,33	2,70
Modřín evropský	58819	3,24	299,52	4,00
Dub	4216	0,23	33,32	0,44
Dub červený	1206	0,07	12,17	0,16
Buk lesní	81726	4,50	475,41	6,34
Habr obecný	810	0,04	5,41	0,07
Javor mléč	130	0,01	0,61	0,01
Javor klen	7798	0,43	27,94	0,37
Jasan ztepilý	3281	0,18	16,70	0,22
Jilm habrolistý	133	0,01	0,86	0,01
Bříza bradavičnatá	30397	1,67	243,51	3,25
Jeřáb ptačí	14	0,00	0,73	0,01
Lípa srdčitá	354	0,02	1,43	0,02
Olše lepkavá	1823	0,10	18,59	0,25
Osika	92	0,01	0,89	0,01
Jíva	3	0,00	0,15	0,00
Jírovec maďal	10	0,00	0,03	0,00
celkem	1817725	100,00	7493,55	100,00

Cílem péče o les v národním parku je postupný návrat k různověkým porostům s přirozenou druhovou skladbou. Některé původní dřeviny zde v důsledku minulého hospodaření téměř vymizely a jejich návrat přirozenou cestou dnes již není možný, protože se nevyskytují ani nikde v okolí. Přejchod od porostů hospodářského charakteru k lesům přírodě blízkým je proto prováděn cílenými lesnickými zásahy na základě plánu péče a s využitím všech současných poznatků a zkušeností. Jedná se o proces dlouhodobý, který potrvá mnoho desítek let a těžba dřeva přitom nebude ekonomicky zaměřenou cílovou činností, ale nástrojem k přeměně druhové skladby porostů.

Typy managementu v lesích NP

- lesy ponechané samovolnému vývoji
- lesy s dočasným managementem
 - lesy ponechané samovolnému vývoji v horizontu do 10 let
 - lesy vyžadující aktivní management déle než 10 let
- lesy s trvalým managementem

Hlavním předmětem všech lesnických zásahů jsou kromě smrkových monokultur i porosty nepůvodních dřevin, zejména borovice vejmutovky, které budou postupně přeměňovány. Na základě terénních šetření byla zpracována studie „*Strategie postupu při odstraňování borovice vejmutovky z lesních porostů NP České Švýcarsko*“. Na základě této studie byla zahájena systematická přeměna vejmu-

typické jehličí a šišky borovice vejmutovky

tovkových porostů, která tak bude plánovitě pokračovat i v několika dalších desetiletích.

Již zmíněné stejnověké smrkové monokultury na neodpovídajících stano-
vištích dnes pokrývají téměř dvě třetiny výměry NP. Rovněž zde byla zahájena
jejich postupná přeměna, podrobný plán řešení tohoto problému bude zpracován
v novém desetiletém lesním hospodářském plánu. Dále budou postupně přeměňo-
vány porosty modřinu a ze všech porostů budou průběžně odstraňovány všechny
další geograficky nepůvodní dřeviny (dub červený, douglaska tisolistá).

Po celém území NP probíhá uvolňování cílových dřevin, které jsou v mnoha
porostech nepůvodních dřevin přimíšeny buď ve spodní etáži, nebo i jednotlivě
v hlavní úrovni. Stejně tak se provádí i podpora přirozené obnovy cílových dřevin
prosvětlením kolem semenných stromů, které jsou často vtroušeny v porostech
s nevyhovující druhovou skladbou. Jde zejména o buk, ale místy i dub, jedli a javor
klen. Využití přirozeného zmlazení kolem těchto jednotlivě vtroušených matečných
stromů je velmi důležitým článkem při provádění přeměn nepůvodních porostů.

6.3 Těžební činnost

Jak již bylo uvede-
no, veškerá těžební čin-
nost směřuje k jedinému
cíli, a to k podpoře a
obnově rovnováhy pří-
rodních společenstev. Tě-
žební zásahy jsou uplat-
ňovány zejména při od-
straňování borovice vej-
mutovky a dalších nepů-
vodních dřevin, dále při
přeměně smrkových mo-
nokultur na les s bohatou
druhovou skladbou a na-
koniec i při zajišťování
ochrany lesa proti kůrov-
ci. Uplatňováním šetr-
ných těžebních technolo-
gií (přibližování dřevní
hmoty lanovkami, koň-
skými potahy a vyvážecí soupravou) je eliminováno nepřiměřené poškozování
půdního krytu a lesní dopravní sítě. Vyklizování dřevní hmoty je pečlivě
koordinováno a v období nepříznivého deštivého počasí je omezováno, popřípadě
úplně přerušeno tak, aby nedocházelo k poškozování přírodního prostředí.

přibližování dřeva vyvážecí soupravou Vimek 606TT

Umístění a časové provádění všech těžebních zásahů je realizováno na základě vypracovaných projektů těžební činnosti. Tyto projekty jsou výsledkem nezbytné vzájemné spolupráce lesní správy s oddělením plánu péče a ochrany přírody. Obnovní těžby se provádí jednotlivým a skupinovým výběrem, pouze u dospělých porostů vejmutovky, kde nelze obnovu provádět šetrnějším způsobem, maloplošnou holou sečí. Část vytěžené dřevní hmoty je po vytěžení ponechána v porostech. V lokalitách, kde hrozí nebezpečí masivního rozvoje podkorního hmyzu, je prováděna asanace štěpkováním, případně odkornováním. Ve zcela výjimečných a odůvodněných případech je z důvodu ochrany lesa prováděna likvidace klestu pálením.

Těžba plánovaná

Druh těžby	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
výchovná	4 444	30,77	5 126	37,06	4 692	32,92	4 378	30,99	5 770	36,52	5 835	37,59	4 956	30,65
obnovní	6 843	47,38	7 491	54,15	8 287	58,14	7 409	52,42	4 708	29,80	5 069	32,65	8 022	49,62
mimořádná														
rekonstrukce					154	1,08	129	0,91	801	5,07	172	1,11	91	0,56
nahodilá	3 156	21,85	1 216	8,79	1 120	7,86	2 216	15,68	4 519	26,81	4 447	28,65	3 098	19,17
Celkem	14443	100,00	13833	100,00	14253	100,00	14132	100,00	15798	100,00	15523	100,00	16167	100,00

Těžba dle dřevin (včetně samovýrob)

Dřevina	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
smrk	8 434	60,97	6 797	47,69	6 766	47,87	10 957	69,36	8 257	53,19	8 209	50,78
borovice	79	0,57	12	0,08	36	0,25	154	0,97	6	0,04	0	0
vejmutovka	4 183	30,24	5 311	37,26	6 267	44,35	3 168	20,05	6 329	40,77	7 245	44,81
douglaska	29	0,21	0	0	5	0,04	53	0,34	0	0	8	0,05
modřín	1 077	7,79	2 090	14,66	1 043	7,38	1 438	9,10	880	5,67	647	4,00
Jehličnaté celkem	13802	99,78	14210	99,69	14117	99,89	15770	99,82	15 472	99,67	16 109	99,64
dub červený	2	0,02	14	0,10	0	0	28	0,18	41	0,27	57	0,35
buk	10	0,07	13	0,09	4	0,03	0	0	10	0,06	1	0,01
bříza	19	0,13	0	0	8	0,06	0	0	0	0	0	0
jilm	0	0	16	0,12	0	0	0	0	0	0	0	0
akát	0	0	0	0	3	0,02	0	0	0	0	0	0
Listnaté celkem	31	0,22	43	0,31	15	0,11	28	0,18	51	0,33	58	0,36
Těžba celkem	13833	100,00	14253	100,00	14132	100,00	15798	100,00	15 523	100,00	16 167	100,00

Z uvedené tabulky vyplývá, že těžební činnost je zaměřena převážně na eliminaci vejmutovky a modřínu, dále na přeměnu smrkových monokultur. Borovice lesní a listnaté dřeviny, mimo dub červený, jsou těženy pouze při plánovaných výchovách porostů. Samovýroba dřevní hmoty je využívána především při výchovách mladých lesních porostů do 40-ti let.

Složení nahodilých těžeb

Nahodilá těžba	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
kůrovcová	194	6,15	94	7,73	42	3,75	425	19,18	719	15,91	71	1,60	827	26,69
lapáky	396	12,55	431	35,44	558	49,82	871	39,31	3222	71,30	1851	41,62	1433	46,26
živelná	1460	46,26	691	56,83	173	15,45	740	33,39	153	3,39	2 503	56,28	740	23,89
ostatní	1106	35,04	0	0	374	30,98	180	8,12	425	9,40	22	0,50	98	3,16
Celkem	3156	100,00	1216	100,00	1120	100,00	2216	100,00	4519	100,00	4447	100,00	3098	100,00

Při vyklížení dřeva jsou preferovány technologie s nejmenšími negativními dopady na les.

Vyklížení dřevní hmoty dle druhu dokončené na „OM“

Způsob vyklízování dřevní hmoty	2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%	m ³	%
ručně	2	0,01	0	0,00	0	0,00	7	0,05	0	0,00	0	0,00
potahy	1 547	11,59	1 431	10,62	1 834	14,27	1 289	9,39	433	3,39	454	3,44
lanovky	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
vyvážecí souprava	8 296	62,16	9 144	67,89	6 952	54,06	7 128	51,95	8 703	68,13	10 283	77,96
traktory	3 502	26,24	2 894	21,49	4 073	31,67	5 298	38,61	3 638	28,48	2 454	18,60
Celkem	13347	100,00	13496	100,00	12859	100,00	13722	100,00	12774	100,00	13191	100,00

Vyklížení dřevní hmoty dle druhu z lokality „P“ na „VM“

způsob vyklízování dřevní hmoty	2006	
	m ³	%
ručně	0	0,00
potahy	5 249	53,45
lanovky	0	0,00
vyvážecí souprava	0	0,00
traktory	4 571	46,55
celkem	9 820	100,00

6.4 Zalesňování a podsadby

K zalesňování vzniklých holin a k podsadbám je používáno výhradně repro-

pěstování sadebního materiálu

dukčního materiálu z území NP, ze semen sebraných z geneticky vhodných porostů a stromů.

Správa NP nedisponuje vlastním školkařským provozem. Pěstování sadebního materiálu je zajišťováno dodavatelsky v lesních školkách společností UNILES, a.s. Rumburk a malá část u firmy DENDRIA, s.r.o. Frýdlant. Zde se pro potřeby zalesnění, kromě hlavních dřevin buku, dubu, jedle a borovice, pěstují i sazenice dřevin ostatních, jakými jsou např. jilmy, javory, lípy nebo lísky. Část získaného osiva jedle bělokoré bylo vyseto do vlastních tzv. podokapových školek, které jsou umístěny přímo pod lesními porosty uvnitř NP, část osiva byla za účelem porovnání výsledků využita pro výsevy u lesníka p. V. Frimla v Chříbské. Vlastní sběr semen a vyluštění šišek jedle bělokoré si provádí lesní správa ve vlastní režii, šišky borovice lesní jsou luštěny a dlouhodobě skladovány v semenářském závodě LČR v Týništi nad Orlicí.

Zalesnění v roce 2006 podle dřevin

Dřevina	ha	1 000 ks
smrk	0,00	0,000
jedle	4,08	9,967
borovice	0,45	3,360
Jehličnaté celkem	4,53	13,327
dub	0,81	3,840
buk	3,11	19,710
javor klen	0,32	1,382
jasan	0,01	0,011
jilm	0,05	0,150
Listnaté celkem	4,30	25,093
Celkem	8,83	38,420

Rok 2006 byl příznivý pro sběr šišek jedle. Prostřednictvím výpomoci skalní čety, která je při správě NP zřízena, bylo sklizeno celkem 138 kg jedlových šišek. Pro sběr šišek jedle v tomto roce byli v rámci žádoucí variability uvnitř druhu vytipováni jedinci, u kterých byla úroda zaznamenána po mnoha letech. Sběr osiva z rodičovských stromů a porostů kategorie IIA a IIB ze stojících stromů je realizován šetrnou technologií bez použití ocelových stupaček, která tyto stromy nepoškozuje. Při sběru osiva dubu a buku je s úspěchem využíváno sítí, které jsou těsně před plánovaným dozráváním žaludů a bukvic rozprostřeny pod rodičovské stromy. Veškerý sběr semen je pečlivě koordinován lesní správou.

6.5 Ochrana kultur

Ochrana provedených výsadeb a přirozeného zmlazení proti okusu spárkatou zvěří a proti buření představuje jednu z nezákladnějších složek péče o nově za-

kládané lesní porosty. V podmínkách lesních společenstev území NP je relativně nejjednodušší ochrana kultur proti buřeni, kdy je prováděno ruční ožínání kolem sazenic. V ochraně proti škodám zvěří je situace složitější a je s úspěchem využíváno kombinovaných způsobů ochrany. Jako limitujícím pro zdárný růst listnatých dřevin, zejména buku, se v současné době jeví důsledná ochrana letním nástřikem sazenic a následný včasně provedený podzimní nátěr. V roce 2006 byl pro letní nástřik s úspěchem aplikován přípravek Aversol, jeho účinnost se jeví jako velice dobrá. Cenné listnaté dřeviny a jedle, jejichž zastoupení v lesních porostech je mizivé, nelze chránit proti zvěří běžným způsobem. Pro ochranu těchto dřevin se jeví jako nejvhodnější způsob ochrana dřevěným nebo drátěným oplocením, při jednotlivém výskytu jsou využity individuální ochrany. Celkový rozsah ochrany kultur činil 261,55 ha, délka vybudovaného oplocení proti škodám zvěří činila 10,36 km.

6.6 Prořezávky

Prořezávky lesních porostů patří k prvním a nejdůležitějším výchovným zásahům. Jsou prováděny přednostně v porostech, kde lze upravit nežádoucí druhovou skladbu ve prospěch původních dřevin bez nutnosti následného zalesnění. Celkový úkol byl stanoven s ohledem na výši závazného ukazatele LHP a dále na pěstební nutnost, prořezávky byly provedeny na ploše 28,38 ha.

6.7 Ochrana lesa

Území NP je v době sucha vážně ohroženo nebezpečím vzniku lesních požárů. V roce 2000 došlo k 12 požárům, v roce 2001 k 2 požárům, v roce 2002 nebyl likvidován žádný požár, v roce 2003 to byly 4 požáry a 2 zahoření a v roce 2004 byly evidovány pouze 2 požáry. V roce 2005 byly evidovány celkem 4 požáry na celkové ploše 1,82 ha, v roce 2006 bylo zaznamenáno celkem 7 požárů. Nejničivější požár nastal dne 22. 7. 2006 v oblasti jetřichovického Krkavčího kamene a Mariiny vyhlídky. Na jeho zdolávání se v průběhu sedmi dnů podílelo celkem kolem 400 hasičů s hasičskou technikou, dva vrtulníky a jedno letadlo, za jeho obět padlo 17,92 ha lesních porostů (viz kap. 2.4).

Kontrola napadení hmyzími škůdci je průběžně prováděna dle zákona o lesích kombinací klasických lapáků a lapačů. Po roce 2004, kdy byl zaznamenán zvýšený výskyt kůrovcovitých na smrku, došlo v roce 2005 k celkové stabilizaci a návratu k normálnímu stavu. Díky dlouhotrvajícímu suchu v průběhu léta 2006 došlo ke konci letního období opět k jeho nárůstu. Bekyně mniška je kontrolována feromonovými pastmi a odchyt jedinců bekyně nepřekročil v žádné z pastí základní stav. Škody ostatními listožravými škůdci nepřekračují běžný rámec.

6.8 Přibližování dřeva lanovkou

Hlavní překážkou realizace přeměn porostů, stanovených plánem péče, jsou na území NP mimořádně nepříznivé podmínky pro těžbu a přibližování dřeva. Je to způsobeno zvláštní konfigurací terénu, který je rozbrázděn stovkami divokých skalních roklí. Časté jsou zde izolované skalní plošiny, ohraničené svislými stěnami, z nichž některé jsou nepřístupné i pro koňský potah. Dna skalnatých roklí jsou dnes pro přibližování dřeva často neprůjezdná, v mnoha lokalitách se vyskytují údolní rašeliniště a mokřady, které jsou předmětem ochrany. Naprosto nepřístupná jsou skalní města a hřbety složené ze skalních věží, velká část svahů je na mnoha místech proložena svislými skalními stěnami a velkým množstvím malých roklí a skalních rozsedlin. Kácení a další následné práce je zde možno provádět pouze s použitím lanové horolezecké techniky, což s sebou přináší mnoho technologických a bezpečnostních rizik. Zdejší terén z hlediska obtížnosti určitě nemá v podmínkách České republiky obdoby a pro přibližování dřevní hmoty jej lze zařadit mezi nejproblematičtější.

Přibližování dřevní hmoty lesními lanovkami se proto v mnoha případech jeví jako jediná ekologicky i ekonomicky vhodná možnost. Terén, kde není možné přibližovat vytěženou dřevní hmotu traktorem ani vyvázečím soupravou, tvoří velkou část území NP a úkoly, které je třeba přednostně řešit, se nachází i v těchto nepřístupných terénech. Vzhledem k velmi omezené možnosti průjezdu hlubokými a zamokřelými údolními příchází v úvahu dopravní strategie založená na přibližování lanovkovými systémy. Táhlé hřbety nad roklemi jsou obvykle relativně dobře průjezdné pro traktor, případná problémová místa lze poměrně snadno překlenout pomocí jednoduchých dřevěných konstrukcí z místního materiálu. Při vhodné volbě lanovkových tras (po svahu nebo i přemostěním údolí lanem) lze provést přiblížení dřeva v naprosté většině problémových porostů NP. V mnoha případech nelze tuto technologii použít bez kombinace s koňským potahem nebo traktorem. V roce 2006 nebylo k realizaci lanovkového přibližování přistoupeno.

6.9 Lesní hospodářský plán a lesnická typologie

V roce 2006 byl dokončen 3-letý projekt řešený Ústavem pro hospodářskou úpravu lesa, pobočkou Jablonec nad Nisou: *Složení lesních fytoocenóz ve vztahu k půdním podmínkám prostředí Národního parku České Švýcarsko*. Výstupem tohoto projektu jsou Závěrečná zpráva, Rámcové směrnice péče o lesní ekosystémy (RSPL) NP České Švýcarsko a typologická mapa v měřítku 1:5 000 pro celé území národního parku. Podrobné typologické mapování a RSPL byly zpracovány zejména jako podklad pro péči o lesní ekosystémy v souladu se zákonem č. 161/1999 Sb., pro zpracování Lesního hospodářského plánu a vytvoření Typů vývoje lesa (TVL).

Zpracování Lesního hospodářského plánu s platností 2007 – 2016, jehož zpracovatelem je Lesprojekt Východní Čechy, probíhá podle smlouvy o dílo.

V jarních měsících 2006 byla dokončena příprava mapových podkladů. Dne 4. 5. 2006 bylo Ministerstvem životního prostředí svoláno Základní šetření. Do konce října 2006 probíhaly taxační práce a venkovní šetření. Popis porostních skupin byl zjišťován s přesností na 1 %, umístování těžeb bylo navrhováno s ohledem na eliminaci geograficky nepůvodních dřevin, uvolnění dřevin cílové skladby a podpora jejich přirozeného zmlazení, především buku lesního a na přestavbu smrkových monokultur. Zjištěné údaje byly průběžně odsouhlasovány zadavatelem, tedy Správou NP České Švýcarsko. Dílo bude předloženo ke schválení v únoru 2007.

ilustrační foto – štěpkování klestu

7. Dotace v roce 2006

7.1 Program péče o krajinu (PPK)

NÁZEV	NÁKLADY
Používání k přírodě šetrných technologií při likvidaci invazních dřevin – přibližování vejmutovkové dřevní hmoty vyvážecí soupravou	1 409 066,-
Výsadba stanovištně původních melioračních a zpevňujících dřevin a následná ochrana provedených výsadeb	1 611 194,-
Kosení lesních louček – udržování žádoucí druhové a prostorové struktury chráněných ekosystémů	201 115,-
Likvidace křídlatky japonské - postřikem přípravkem Roundup Bioaktiv - 2x ročně; likvidace netýkavky žláznaté - ruční vytrhávání 3x ročně	104 750,-
Likvidace kaštanovníku setého – výřez výmladků, nátěr pařezů přípravkem Roundup Bioaktiv	40 000,-
Podpora ohrožených živočišných druhů (péče o hnízdiště), výroba a instalace ptačích budek – lejsek šedý a holub doupňák	52 660,-
Jedle bělokorá – záchran genofondu. Zajištění a výroba sadebního materiálu JD pro výsadbu do lesních porostů.	85 770,-
Zajištění sadebního materiálu místního původu, stanovištně původních dřevin – pěstování jedle, nákup kořenáčů	108 311,-
Praktická záchrana zanikajícího genofondu místního ekotypu, pěstování roubovanců jedle bělokoré a smrku ztepilého, příprava a údržba klonových archivů	38 980,-
Následná ochrana provedených výsadeb proti zvěři a buření a péče o vysázené porosty	318 151,-
CELKEM	3 969 997,-

7.2 Programové financování nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ

NÁZEV	NÁKLADY
Likvidace rostlin patřících ke geograficky nepůvodním nebo invazním druhům, poškozující části přírody, pro jejíž ochranu byla předemtná území zřízena; eliminace vejmutovky výřezem, štěpkování ponechané biomasy, horolezecká technika	2 231 999,-
Sběr a odvoz naplaveného odpadu – Kamenice a Křinice	60 000,-
Regulace pohybu návštěvníků na území NP České Švýcarsko – údržba turistických cest a zařízení	182 540,-
Složení lesních ekosystému ve vztahu k půdním podmínkám prostředí v NP České Švýcarsko	500 000,-
Následná ochrana výsadeb melioračních a zpevňujících dřevin	297 000,-
Provádění zásahů směřujících k úpravě druhové skladby lesa ve prospěch cílových dřevin	183 642,-
Zpracování katalogu typů vývoje lesa (TVL) - 1. etapa	112 000,-
Zpracování lesního hospodářského plánu (LHP) pro lesní hospodářský celek NP České Švýcarsko - 1. etapa	2 974 089,-
CELKEM	6 541 270,-

ilustrační foto – Grabnerova přehrážka

8. Kontrolní činnost

8.1 Vnitřní kontrolní činnost

Nad rámec běžné kontrolní činnosti byly v roce 2006 provedeny následující kontroly:

zaměření kontroly	počet kontrol
finanční kontrola	7
nakládání s majetkem	3
autoprovoz	9
ostatní	4
celkem	23

Nejčastějším zjištěním při vnitřních kontrolách bylo méně závažné porušování vnitřních předpisů Správy NP, které bylo způsobeno nedůsledností zaměstnanců. Žádnou z kontrol nebylo zjištěno neoprávněné čerpání finančních prostředků.

8.2 Vnější kontrola činnosti Správy NP

V roce 2006 proběhly u Správy NP tři rozsáhlé kontroly zaměřené na hospodaření s prostředky státního rozpočtu.

Jednalo se o kontrolu provedenou **Finančním ředitelstvím v Ústí nad Labem**, které se zaměřilo na rok 2004 a 2005. Kontrola konstatovala porušení rozpočtové kázně ve výši 1 425 837,56 Kč. Jednalo se zejména o nedodržení termínů pro předložení závěrečných vyhodnocení investičních akcí. Na základě výsledků této kontroly nebyla zatím Správě NP uložena žádná nápravná opatření ani sankce. Protokol o výsledku této kontroly byl Finančním ředitelstvím v Ústí nad Labem předán Finančnímu úřadu v Děčíně jako podnět k zahájení řízení dle zákona o správě daní a poplatků. V rámci tohoto řízení bude moci Správa NP obhájit svůj postup v případech, u nichž bylo konstatováno porušení rozpočtové kázně.

Další rozsáhlou finanční kontrolu provedlo **Ministerstvo životního prostředí**. Předmětem kontroly bylo hospodaření s majetkem státu za rok 2005 včetně účinnosti vnitřního kontrolního systému. Kontrolou byly shledány pouze drobné nedostatky.

Nejrozsáhlejší kontrolu provedl u Správy NP **Nejvyšší kontrolní úřad** v rámci kontroly „*Majetek státu a finanční prostředky poskytnuté na činnost národních parků a dalších chráněných území*“. Kontrolou bylo podrobeno období let 2000 – 2005. Na základě zjištěných pochybení přijala Správa NP opatření k nápravě zjištěných nedostatků, aby se zamezilo jejich opakování.

Kromě těchto kontrol proběhly u Správy NP ještě tyto kontroly:

Červen 2006 – Ministerstvo životního prostředí – prověření dodržování schválených investičních záměrů a žádostí o dotaci financovaných z podprogramu

215 012 – Správa nezcizitelného státního majetku v ZCHÚ v roce 2006. Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky.

Srpen 2006 – Česká inspekce životního prostředí provedla v NP České Švýcarsko inspekční šetření zaměřené na dodržování ustanovení právních předpisů a rozhodnutí týkajících se funkcí lesů jako složky životního prostředí. Při kontrole nebylo zjištěno žádné porušení právních předpisů.

ilustrační foto – pes od Drozda vychovaný Kočkou ...

9. Turistika, sport, rekreace

Ke 31. 12. 2006 je na území NP 144 km turistických značených tras, 66,4 km cyklotras a 7,5 km hippotras. Všechny vstupní místa a důležité křižovatky turistických tras jsou vybaveny panely s mapou a návštěvním řádem. Celkem je takto vybavených 30 stanovišť. Z toho se jedná o 5 turistických přístřešků vybavených navíc lavicemi, stolem a odpadkovým košem.

V roce 2006 pokračovala pravidelná údržba turistických stezek v délce 45 km, navíc musela být o-

„parkoviště“ bicyklů u Jetřichovické Bělé

pravena turistická stezka vedoucí k Mariině vyhlídce po požáru. Celkovou opravou prošly dva turistické přístřešky (Tři prameny a Purkartický les).

Ve spolupráci s MěÚ Krásná Lípa byla dokončena realizace Köglerovy naučné stezky. Na území NP je trasována ve dvou úsecích v délce 4,2 km. V této části trasy je instalováno 6 ks nových informačních tabulí, přístřešek na Kyjovském hrádku, schody k jeskyni Vinný sklep, dvě nově upravené studánky s přístupem a lavičky. V celé trase byly dále provedeny terénní úpravy stezky, jako nová zábradlí, lávky, svodnice apod.

S vydavateli turistických map (SHOKART, Geodézie ČS, KČT) byly provedeny konzultace za účelem zpřesnění zobrazených informací, zejména při zákresu cyklotras a pěších tras.

Po požáru 9. 9. 2005 byl znovu vybudován objekt vyhlídkového altánu na Mariině vyhlídce a po stavební kolaudaci koncem roku 2006 toto turistické místo zpřístupněno. Rovněž objekt Dolského mlýna je po stavebních úpravách znovu otevřen pro veřejnost.

Na hranicích NP bylo instalováno 9 ks kamenných pískovcových obelisků se znakem NP a nápisem Národní park České Švýcarsko. Pro přicházející návštěvníky je to vhodné doplnění již stávajícího předepsaného označení NP. Projekt zajistila České Švýcarsko, o.p.s. (projekt viz kap. 2.2)

Pokračoval elektronický monitoring sčítání návštěvnosti na 9-ti vybraných lokalitách. Správa NP tak získává přehled o návštěvnosti.

Pro rekreační účely jsou Správou NP provozovány autokemp Mezní Louka a chata s ubytováním a stravováním Na Tokání.

10. Práce s veřejností

10.1 Přednášky a exkurze pro širokou veřejnost

Za rok 2006 se uskutečnilo přes 240 akcí s účastí téměř 6000 osob.

Posluchače a účastníky tvořili převážně žáci a studenti základních, středních i vysokých škol, členové různých klubů a spolků, klienti cestovních agentur se zaměřením na poznávací zájezdy, novináři a samozřejmě i individuální zájemci z řad široké veřejnosti apod.

Partnery při zajišťování těchto akcí byly zejména: České Švýcarsko, o.p.s. v Krásné Lípě, Regiocentrum, o.p.s. v Srbské Kamenici, dále obce, muzea, kulturní domy, knihovny apod.

Přednášky se zaměřovaly zejména na následující témata:

- význam NP a obecné informace o jeho pozoruhodnostech,
- historie území a jeho památky, archeologický průzkum,
- fauna a flora,
- problematika introdukovaných dřevin.

Kromě toho se přednášky věnovaly specifickým tématům souvisejícím s programy ekologické výchovy, což je předmětem kap. 10.3.

Přednášky a exkurze byly realizovány v průběhu celého roku. Kromě tradičních exkurzí probíhaly již 2. rokem i pochůzky se Strážní službou NP, které měly za cíl seznámit návštěvníky zejména s problematickými tématy ochrany přírody.

Akce, které probíhaly v češtině, němčině a italštině, zajišťovali V. Sojka, N. Belisová, R. Nagel a A. Votápek.

10.2 Odborné přednášky a exkurze

Byly zajišťovány pracovníky oddělení výzkumu a ochrany přírody a oddělení geologie Správy NP České Švýcarsko, ve spolupráci se Správou CHKO Labské pískovce a Správou NP Saské Švýcarsko.

Přednášky:

- ❑ březen 2006: Zvelebil, J. **Vařilová, Z.**: Trendy a problémy v managementu georizik ve světě a ČR. Seminář na Katedře inžinierskej geológie, PrF-UK, Bratislava.
- ❑ 10.4.2006: **Vařilová, Z.**: Management rizik skalního řízení na území NP České Švýcarsko. - Seminář pro posluchače aplikované geologie, HIGUG, PrF UK Praha.

- ❑ 10.4.2006: Zvelebil, J., **Vařilová, Z.:** Integrovaný management georizik na příkladu skalních říčení v Děčínské vrchovině. ISDR – Český národní výbor pro omezování následků katastrof, Praha.
- ❑ 21.4.2006: **Drozd, J. :** Plán péče o NP České Švýcarsko. Setkání vědecké rady polských národních parků v ČR, Srbská Kamenice.
- ❑ 27.4.2006: **Marková, I.:** Botanický výzkum na území NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce. – Setkání botaniků AOPK ČR , Chřibská.
- ❑ 7.5.2006: **Drozd, J.:** Národní park České Švýcarsko – ochrana přírody a péče o lesy. Obec Doubice – setkání občanů a chatařů obce, Doubice
- ❑ 22.5.2006: Zvelebil, J. Paluš, M. **Vařilová, Z.:** Nonlinear Science Issue in Dynamics of Unstable Slopes., Oxford University Centre for the Environment, Oxford.
- ❑ 10.7.2006: Zvelebil, J. **Vařilová, Z.:** Integrated management of Rock Fall Hazard in Sandstone Landscapes. Zasedání projektu NEDIES, Praha.
- ❑ 16.9.2006: **Härtel, H.,** Bauer P.: Botanicky významné lokality Šluknovského výběžku. Konference Ohrožené a jinak významné rostliny a biotopy severních Čech. FŽP UJEP Ústí n. L.
- ❑ 16.9.2006: **Marková, I.:** Vzácné a významné mechorosty NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce. – Konference „Ohrožené a jinak významné rostliny a biotopy severních Čech“, FŽP UJEP, Ústí nad Labem.
- ❑ 16.12.2006: **Trýzna, M.:** Výzkum bezobratlých živočichů v NP České Švýcarsko. Setkání členů Entomologického klubu při Labských pískovcích, Děčín.

Exkurze:

- ❑ 28.4.2006: Botanická exkurze v rámci Setkání botaniků AOPK ČR (Růžová – NPR Růžák – Srbská Kamenice). Vedli: P. Bauer (CHKO Labské pískovce), **I. Marková** (NP České Švýcarsko).
- ❑ 10.5.2006: Botanická exkurze do Edmundovy soutěsky. Vedli: **H. Härtel, I. Marková** (NP České Švýcarsko), P. Bauer (CHKO Labské pískovce), H. Riebe (NP Sächsische Schweiz), česky/německy
- ❑ 30.5.2006: Botanická exkurze pro studenty Schola Humanitas (Kyjovské údolí). Vedla: **I. Marková** (NP České Švýcarsko)
- ❑ 1.6.2006: Lesnická exkurze – péče o lesy v NP České Švýcarsko (okolí Jetřichovic), pro zaměstnance UHÚL a členy České lesnické společnosti. Vedli: **J. Drozd , M. Klitsch** (NP České Švýcarsko)
- ❑ 9.6.2006: Botanicko-ochranářská exkurze pro studenty Institutu aromaterapie (Srbská Kamenice – NPR Růžák – a zpět). Vedli: **A. Votápek, I. Marková** (NP České Švýcarsko).
- ❑ 17.6.2006: Bryologická exkurze (Brtníky – Turistický most – Brtnický hrádek – Brtníky). Vedla: **I. Marková** (NP České Švýcarsko).
- ❑ 20.6.2006: Botanicko-ochranářská exkurze pro žáky ZŠ Liběšice (Hřensko – Pravčická brána – Mezní Louka). Vedla: **I. Marková** (NP České Švýcarsko).

- ❑ 15.7.2006: Entomologická exkurze (Jetřichovice – Dolský mlýn). Vedl: **M. Trýzna** (NP České Švýcarsko).
- ❑ 17.8.2006: Botanicko-bryologická exkurze (Kyjov – Kyjovské údolí – Tur. most – Malý Vlčí potok – Kyjov). Vedla: **I. Marková** (NP České Švýcarsko).
- ❑ 1.9.2006: Botanická exkurze pro studenty 1. roč. LF ČZU (Jetřichovice – Havraní skála). Vedla: **I. Marková** (NP České Švýcarsko).
- ❑ 21.10.2006: Geologická exkurze do Národního parku České Švýcarsko zaměřená na problematiku skalního říčení: Hřensko a okolí. Vedla: **Z. Vařilová** (NP České Švýcarsko).

10.3 Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta

10.3.1 Výukové programy, přednášky a exkurze pro školy a další dětská zařízení

Výukové programy, přednášky a exkurze probíhaly celoročně, některé ve spolupráci s Obecně prospěšnou společností České Švýcarsko a ČSOP Tilia Krásná Lípa. Programy probíhaly přímo na školách (pouze okr. Děčín), v klubovně na Správě NP v Krásné Lípě a na terénní základně ČSOP Tilia v Krásném Buku. Exkurze probíhaly většinou na území NP České Švýcarsko, v menší míře i na přílehlém území CHKO Labské pískovce a CHKO Lužické hory. Příjemci výukových programů byly mateřské, základní a střední školy, zájmové oddíly, dětské letní tábory apod. Nabídka programů, přednášek a exkurzí byla umístěna na internetových stránkách Správy NP. Začátkem roku byl připraven informační leták „**Nabídka školám a zájmovým oddílům v roce 2006**“, který byl distribuován do škol a školských zařízení v Ústeckém a Libereckém kraji. Školám a školským zařízením byly programy nabízeny bezplatně.

Délka jednoho „vnitřního“ programu (nebo přednášky) činila zpravidla 45 - 90 minut. Programy hrou a nenásilnou formou seznamovaly žáky s přírodními a historickými zajímavostmi NP České Švýcarsko. Na rozdíl

terénní program pro středoškoláky

od přednášek byly výukové programy pojaty více interaktivně (aktivizace účastníků prostřednictvím her, soutěží, skupinové práce, samostatným vyplňováním pracovních listů, řízeným dialogem apod.) a soustředily se na konkrétnější téma. Přednášky bývají pojaty obecněji (zpravidla na téma „Příroda NP České Švýcarsko“).

Výukové programy nabízené v roce 2006:

- Jaro v přírodě
- Podzim v přírodě
- Příroda nespí ani v zimě
- Život kolem vody I. a II.
- Labské pískovce – ptačí ráj I. a II.

výukový program (určování stop obyvatel NP)

- Pískoviště jménem České Švýcarsko
- Les tvoří nejen stromy
- Nepůvodní druhy rostlin a zvířat v Českém Švýcarsku
- Lesní breberky
- Poslední lovci a sběrači
- Zapomenutým krajem skalních věží
- Jak se chovat v Národním parku?
- Zvířátka v Českém Švýcarsku

Celkový přehled uskutečněných výukových programů, přednášek a exkurzí pro školy a další dětská zařízení, včetně počtu účastníků, je uveden v kapitole 10.6.

10.3.2 Soutěže

Správa NP České Švýcarsko je tradičním spoluvyhlašovatelem soutěží pro děti i dospělé označovaných souhrnným názvem „*Náš Národní park České Švýcarsko*“ (dalšími organizátory jsou České Švýcarsko, o.p.s. a ČSOP Tilia Krásná Lípa). V rámci 7. ročníku soutěže byly v roce 2006 vyhlášeny tyto dílčí soutěže: výtvarná, literární, fotografická, vědomostní a počítačová.

Správa NP byla v roce 2006 vyhlašovatelem dílčích soutěží:

➤ 6. ročník vědomostní soutěže „Za poznáním Českého Švýcarska“ (téma: Příroda se vrací) - 397 účastníků,

➤ 7. ročník fotografické soutěže „Náš Národní park České Švýcarsko“ (téma: Na hranici dne a noci) – 29 účastníků (celkem 204 fotografie), hlavní cenu (digitální fotoaparát) věnovala firma CANON CZ, s.r.o.,

➤ podíl na vyhodnocení 3. ročníku počítačové soutěže školních kolektivů (téma: Praktická ochrana přírody) – zúčastnilo se 7 kolektivů.

Ve spolupráci s ČSOP Tilia a České Švýcarsko, o.p.s. byl vydán plakát propagující soutěže, který byl distribuován do informačních středisek NP a do škol a školských zařízení v Ústeckém a Libereckém kraji. Vyhlášení výsledků soutěží a předání cen vítězům proběhlo v sobotu 4. listopadu v rámci slavnostního odpoledne v Kulturním domě v Krásné Lípě.

Správa NP se dále podílela na přípravě a realizaci celostátního finále ekologické olympiády pro studenty středních škol (19. - 20. 5., Krásná Lípa, hlavní organizátor ČSOP Tilia Krásná Lípa) a na realizaci soutěže „Indiánská stezka“ (soutěž mladých ochránců přírody, 3. - 4. 6., Krásná Lípa, hlavní organizátor: SDM Tilia Ústí nad Labem). Na konci roku 2006 začala Správa NP ve spolupráci s Městem Krásná Lípa a České Švýcarsko, o.p.s. připravovat vlastivědnou soutěž pro rodiny s dětmi, která bude vyhlášena na začátku turistické sezóny 2007.

10.3.3 Zájmové útvary

Správa NP se již od roku 2000 aktivně podílí na vedení hravého přírodovědného oddílu RANGER v Krásné Lípě (zřizovatel: 4. ZO ČSOP Tilia Krásná Lípa). Práce oddílu probíhala v roce 2006 od ledna do června a od září do prosince. Programovou náplň tvořily ekologická výchova, turistika, tábornictví, hry, soutěže, sport, výlety do přírody atp. Činnost oddílu zajišťoval pracovník Správy NP ve spolupráci s pracovníci České Švýcarsko, o.p.s. Oddíl měl v roce 2006 dvanáct členů. Přehled všech uskutečněných akcí oddílu je uveden v tabulce.

AKTIVITA	POČET	POZNÁMKY
Oddílová schůzka	36	Jednou týdně 2 hodiny
Další akce ve všední den	1	Noc s Andersenem
Víkendové akce - soutěže	3	Zelená stezka – zlatý list, Indiánská stezka, BHCO
Oddílové víkendové akce	2	Sichovka, výlet do NP
Další víkendové akce	2	Den Země, Vyhlášení vítězů soutěží
Oddílový tábor	1	12-ti denní tábor v CHKO Kokořínsko a na Úštěcku
CELKEM	45	

10.3.4 Letní tábory

Správa NP se podílela na organizačním zajištění tábora oddílu Ranger a česko-německého tábora v NP Šumava:

➤ **letní putovní tábor oddílu RANGER:** tábor proběhl v termínu od 17. do 28. července v CHKO Kokořínsko a na Úštěcku; tábora se zúčastnilo 10 dětí, 2 instruktoři a 2 vedoucí; program tvořily poznávací výlety (např. na Kokořínské pokličky, hrad Kokořín, Čertovy hlavy, Hrádek u Úštěka), koupání, hry a soutěže.

➤ **česko-německý tábor dětí a mládeže:** tábor proběhl od 31. 7. do 9. 8. na

exkurze účastníků tábora na Tříjezerní slat' (Šumava)

Šumavě (rekreační centrum Hájná Hora u Vimperka); tábora se zúčastnilo 28 dětí (věk 12 až 16 let) ze dvou přeshraničních regionů, ve kterých se nacházejí velkoplošná chráněná území (Česko-saské Švýcarsko, Šumava-Bavorský les); program zahrnoval výlety do NP a CHKO Šumava, návštěvy informačních středisek NP, muzeí, ZOO Ohrada; zpestřením programu byla jízda na koních, ukázka výcviku psů, ruční práce, sportovní aktivity, ekohry, minikurz českého a německého jazyka atd.; Správa NP České Švýcarsko zajistila účast šesti dětí a dvou vedoucích z regionu Českého Švýcarska; tábor probíhá každoročně v rámci česko-německého projektu příhraničních velkoplošných chráněných území (partnerské organizace: Správa NP České Švýcarsko, Správa CHKO Labské pískovce, Správa NP a CHKO Šumava, Správa NP Bavorský les, Správa NP Saské Švýcarsko)

10.3.5 Osvětové akce pro veřejnost

Správa NP se podílela na uspořádání několika akcí pro veřejnost, které se konaly u příležitosti významných dnů ochrany životního prostředí:

➤ **Světový den vod (22. 3.):** pásmo tří přednášek pro veřejnost na Správě NP v Krásné Lípě na téma „Ochrana obojživelníků v Českém Švýcarsku“ (přednášející: P. Benda – ochrana obojživelníků a státní ochrana přírody, R. Nagel – obojživelníci Českého Švýcarska, J. Juda – záchranné transfery obojživelníků v obci Doubice). Počet účastníků: 18

➤ **Den Země v Krásné Lípě (21. a 22. 4.):** Den otevřených dveří pro školy na Správě NP v Krásné Lípě (191 účastníků); spoluorganizace zábavného soutěžního odpoledne s bohatým kulturním programem a stánkovým prodejem výrobků z přírodních materiálů; uspořádání večerního promítání filmů s ekologickou tematikou. Akce pořádána ve spolupráci s ČSOP Tilia Krásná Lípa, Město Krásná Lípa, České Švýcarsko, o.p.s. Počet účastníků: 300.

Den Země v Krásné Lípě (výroba ručního papíru)

➤ **Vítání ptačího zpěvu (13. 5.):** Ranní vycházka a pozorování a určování ptačích druhů v terénu (Velký rybník a rybník Světlík u Rybniště). Ve spolupráce se Správou CHKO Labské pískovce. Počet účastníků: 10

➤ **Den stromů (říjen):** organizace brigád pro školy zaměřených na obnovu přirozené skladby lesů NP (vysazování původních dřevin, stahování klestu). Počet účastníků: cca 80

vítání ptačího zpěvu

Kromě toho zajišťovala Správa NP během celého roku i další akce pro veřejnost, především exkurze a přednášky (celkový přehled všech uskutečněných akcí pro veřejnost je uveden v kapitole 10.6).

10.3.6 Spolupráce na přípravě a realizaci projektů dalších organizací

➤ Spolupráce při realizaci projektu společnosti České Švýcarsko, o.p.s. „**Informačně-vzdělávací systém v chráněných územích Českého Švýcarska**“, který je zaměřen na zvýšení povědomí o tématu udržitelného rozvoje, zlepšení informovanosti v oblasti environmentální problematiky a na podporu rozvoje v oblasti služeb a podnikání v souladu s principy udržitelného rozvoje. Projekt je podpořen v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OPRLZ) Evropským sociál-

ním fondem a Ministerstvem životního prostředí a je realizován v letech 2006 a 2007.

➤ Spolupráce při realizaci projektu společnosti České Švýcarsko, o.p.s. „**Společně chráníme přírodu aneb Ze života hmyzu**“ zaměřeného na výměnné pobytové environmentálně laděné programy českých a německých dětí ze ZŠ Krásná Lípa a Mittelschule Neukirch. Projekt byl podpořen Česko-německým fondem budoucnosti a byl realizován v období únor 2006 – únor 2007.

➤ Spolupráce při realizaci projektu Obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko „**České Švýcarsko dětem**“ zaměřeného na udržení a rozšíření nabídky v oblasti EVVO pro děti a mládež v regionech České Švýcarsko a Šluknovsko. Projekt byl podpořen Nadací ČEZ a byl realizován v období únor – prosinec 2006.

➤ Spolupráce při realizaci projektu Obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko „**Škola v přírodě – příroda ve škole**“ zaměřeného na vytvoření nabídky vícedenních ekovýchovných projektů a terénních ekovýchovných programů pro děti a mládež z Ústeckého kraje. Projekt byl podpořen Nadací Eurotel a byl realizován v období listopad 2005 – prosinec 2006.

➤ Spolupráce při realizaci projektu Města Krásná Lípa „**Centrum Českého Švýcarska I.**“ - aktivní účast v tzv. kreativní skupině, jejímž úkolem bylo vytvoření koncepčního námětu scénáře plánované expozice v budovaném návštěvnickém středisku Českého Švýcarska v Krásné Lípě (činnost kreativní skupiny probíhala v období září 2005– leden 2006) a konzultace a účast v řídicí skupině k plánované expozici v NS; spolupráce při přípravě obnovované naučné stezky Krásnolipskem (tzv. „Köglerova NS“)

10.3.7 Spolupráce se ZŠ Krásná Lípa

V rámci oslav Dne Země v roce 2004 bylo na terénní základně ČSOP Tilia slavnostně podepsáno „**Prohlášení o partnerství mezi Správou NP České Švýcarsko, ZŠ Krásná Lípa a ČSOP Tilia Krásná Lípa**“. Toto partnerství se týká především spolupráce zmíněných organizací v oblasti pořádání školních ekovýchovných projektů, vedení zájmových útvarů a zpracovávání žádostí o finanční podporu společných projektů EVVO a jejich realizace.

V roce 2006 byla tato dohoda naplňována následujícími aktivitami:

➤ Vedení oddílu RANGER.
➤ Zapojení do realizace projektu Obecně prospěšné společnosti České Švýcarsko „**Informačně-vzdělávací systém v chráněných územích Českého Švýcarska**“ (podrobnosti viz výše), v rámci kterého bude mj. vybudována další část tzv. „učebny pod širým nebem“ u základní školy.

➤ Příprava a realizace projektových týdnů:
- „Týden Země“ (18. – 21. 4.) – mj. výukové programy (Jaro v přírodě, Labské pískovce – ptačí ráj) a exkurze žáků 5. tř. na Správu NP České Švýcarsko v Krásné Lípě (Den otevřených dveří pro školy)

- „Týden životního prostředí“ (18. – 22.9.) – mj. výukové programy „Jak se chovat v NP?“
- „Týden lesa“ (16. – 20. 10.) – soutěž tříd ve sběru kaštanů a žaludů, výukové programy „Les tvoří nejen stromy“, sázení stromků v NP

➤ Zapojení do činnosti tzv. „ekotýmu školy“: konzultace a spolupráce při aktivitách ZŠ v oblasti EVVO a ekologizace provozu školy (vytvoření ekokodexu, zlepšení vnitřního a vnějšího prostředí školy apod.), které by měly vést k získání mezinárodního titulu Eco-School (nositelem projektu Ekoškola v ČR je Sdružení Tereza, Praha)

10.4 Brigády

Turistická zátěž Národního parku přináší s sebou negativní jev, který se projevuje zejména zvýšeným množstvím odpadků kolem turistických tras a cyklostezek. Velké množství odpadu přináší též řeka Kamenice a Křinice.

Naproti tomu se projevuje i zvýšená míra místních, zájmových a společenských organizací se s tímto negativním jevem vypořádat. Tradičně jako v minulých letech podaly pomocnou ruku při sběru odpadu členové a organizace:

- KČT
- Správa povodí Ohře
- ČSOP Tilia
- České Švýcarsko, o.p.s.
- Úřad práce Děčín
- Nemocnice Děčín
- Městský úřad Krásná Lípa
- skautské organizace
- místní občané obcí podél hranice NP a mnozí další

10.5 Výstavy

Roku 2006 uspořádala Správa NP České Švýcarsko ve spolupráci s dalšími subjekty následující výstavy:

- výstava oceněných prací 6. ročníku výtvarné soutěže (IS Krásná Lípa, leden - únor)
- výstava fotografií NP České Švýcarsko (Muzeum Děčín, březen)
- výstava fotografií NP České Švýcarsko (Městská knihovna Děčín, duben)
- výstava fotografií NP České Švýcarsko (Výstaviště Praha, duben)
- výstava „NP České Švýcarsko a NP Góry Stolowe (hrad Střekov, duben)
- výstava fotografií NP České Švýcarsko (Správa CHKO Labské pískovce Děčín, květen)
- výstava fotografií NP České Švýcarsko (Zámek Děčín, červen)

- výstava fotografií NP České Švýcarsko (IS Srbská Kamenice, červenec – prosinec)
- stálá výstava „Lidové památky“ (muzeum Krásná Lípa)
- Výstava „Dík patronům - zachráněná sakrální zastavení“ (IS Krásná Lípa, říjen - listopad)
- Výstava „Dík patronům - zachráněná sakrální zastavení“ (IS Srbská Kamenice, prosinec)
-

10. 6 Shrnutí

Tab. č.1:

Akce	Počet akcí	Počet účastníků
přednášky pro veřejnost	95	přesný počet nezjištěn
exkurze pro veřejnost	32	850
exkurze odborné	13	120
výstavy	11	nezjišťováno
soutěže	3	433

Tab. č.2:

Výukové programy, přednášky, exkurze pro školy a dětská zařízení						
Název programu	MŠ	ZŠ		SŠ, VOŠ, VŠ	Ostatní *)	CELKEM
		1. st.	2. st.			
Život kolem vody	2/20	2/44	1/22	-	-	5/86
Podzim v přírodě	1/6	13/270	-	-	-	14/276
Labské pískovce-ptačí ráj	-	4/82	5/124	-	-	9/206
Příroda nespí ani v zimě	1/23	2/42	-	-	-	3/65
Jaro v přírodě	4/75	4/72	2/49	-	-	10/196
Lesní breberky	-	2/35	1/23	-	-	3/58
Les tvoří nejen stromy	-	2/48	1/25	-	-	3/73
Jak se chovat v NP?	-	1/34	4/74	-	-	5/108
Nepůvodní druhy v ČŠ	-	-	1/18	-	-	1/18
Zvířátka Č.Švýcarska	-	2/39	-	-	-	2/39
Poslední lovci a sběrači	-	3/74	1/19	-	-	4/93
Pískoviště jménem ČŠ	-	-	6/122	-	-	6/122
Přednášky (obecně o NP)	-	1/17	2/48	4/143	2/100	9/308
Přednášky (tématické)	-	-	3/60	1/24	-	4/84
Exkurze, terénní výuk.pr.	1/42	5/135	8/257	7/187	-	21/621
CELKEM	9/166	41/892	35/841	12/354	2/100	99/2353

*) zvláštní školy, dětské domovy, letní tábory, dětské oddíly

Pozn.: V tabulce č.2 je uveden počet programů/počet účastníků.

10.7 Spolupráce s médii

Správa NP České Švýcarsko průběžně spolupracuje s místními regionálními sdělovacími prostředky. O činnosti Správy NP byla veřejnost informována příspěvky uveřejněnými např. v IUCN Report, Ochrana přírody, Impulsy Severozápadu, Koktejl, Země světa, Vesmír, MF Dnes, Svobodné slovo, Deníky Bohemia – Děčínský deník / Českolipský deník, týdeník Princip, týdeník Výběžek, měsíčníky Česká silnice, Skalisko, Vikýř atd. Několik reportáží a zpráv proběhlo na televizních stanicích (ČT 1, Nova, Prima, MDR) a dále na českých rozhlasových stanicích, zejména Český rozhlas Leonardo (živé vysílání ze správy parku) a rovněž ČRo Ústí nad Labem.

Kromě informací podávaných prostřednictvím médií bylo zodpovězeno i velké množství dotazů telefonických, zaslaných standardní nebo elektronickou poštou či při návštěvách přímo v budově Správy NP.

10.8 Postery

- **Härtel H.** (2006): Invasion of *Pinus strobus* in the Bohemian Switzerland National Park (Czech Republic): Consequences for the national park management. 1st European Congress of Conservation Biology, Eger, Maďarsko, 22.-26.8.2006.
- **Marková I.** (2006): Mapování zástupců rodu *Orthotrichum* Hedw. a *Ulota* D. Mohr ex Brid. v Českém Švýcarsku (Labských pískovcích) a blízkém okolí. – Konference „Ohrožené a jinak významné rostliny a biotopy severních Čech“, FŽP UJEP, Ústí nad Labem, 16. – 17.9.2006.

ilustrační foto – fotograf v akci ...

11. Publikační činnost

11.1 Odborné články

- ❑ **Belisová N.** (2004): Zpracování smoly v Českém Švýcarsku a Labských pískovcích. - *Minulosti Českého Švýcarska II.*, sborník příspěvků historické konference. Krásná Lípa.
- ❑ **Belisová N.** (2006): Vývoj zástavby areálu Pravčické brány. – *Minulosti Českého Švýcarska III.*, sborník příspěvků historické konference. Krásná Lípa.
- ❑ Cílek, V., Adamovič, J., **Vařilová, Z.** (2006): Pravčická brána a vznik pískovcových skalních bran. – *Minulosti Českého Švýcarska III.*, sborník příspěvků historické konference: 5-19. Krásná Lípa.
- ❑ **Kočka P.** (2006): OF PEOPLE AND OF PEOPLE AGAIN ... – *Mountain and OutdoorSports Conference* Hrubá Skála, sborník příspěvků, 70-76
- ❑ Kučera J., Müller F. & **Marková I.** (2006): Mechorosty zaznamenané v průběhu 19. podzimního setkání Bryologicko-lichenologické Sekce v CHKO Kokořínsko. – *Bryonora* 38: 18-25.
- ❑ Nechyba M. Zvelebil, J. **Vařilová, Z.**, Vilímek V. (2006): Bottom-Up Approach, And Innovative Tools For Nature-Friendly Rock fall Hazard Management. - *Proc. International Disaster Conference, 27.8.-1.9.*, Davos, 2, 392-395, IDRC/UN, UNESCO, ICL, Global Disaster Information Network, Global Alliance for Disaster Reduction, Davos, II.
- ❑ Strejček J. & **Trýzna M.** (2005): Urodonidae (rezedáčkovití), pp.542. In: Farkač J., Král D. & Škorpík M. (eds.), Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. – AOPK ČR, Praha, 760 pp.
- ❑ **Trýzna M.** & Strejček J. (2005): Anthribidae (větevníčkovití), pp.543-544. In: Farkač J., Král D. & Škorpík M. (eds.), Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. Red list of threatened species in the Czech Republic. Invertebrates. – AOPK ČR, Praha, 760 pp.

11.2 Popularizační články

- ❑ **Belisová N.**: Zvědavost – matka Moudrosti? In: *Minulosti Českého Švýcarska I.*, Krásná Lípa, 2003

- ❑ **Belisová N.:** České Švýcarsko, ráj snivých Sedmilhářů a hbitých Sedmispáčů. In: Lomikámen 1, roč. 2004, Liberec
- ❑ **Drozd J.** (2006): Přijměte pozvání do Národního parku České Švýcarsko. Silva Bohemica, únor 2006, 2/2006: 13, Praha.
- ❑ **Drozd J., Votápek A.** (2006): Lesní požár u Jetřichovic, České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko, listopad 2006, 5/2: 4-5, Krásná Lípa
- ❑ **Kočka P.** (2006): Causa magnesium. CAO NEWS, 8/2006, 9-10
- ❑ **Marková I.** (2006): Provazovka, aneb „vousáči“ se vracejí, České Švýcarsko – zpravodaj Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa, 5. roč., 1/2006: 4
- ❑ **Marková I.** (2006): Měsíc po té ..., České Švýcarsko – zpravodaj Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa, 5. roč., 2/2006: 6-7
- ❑ **Nagel R.** (2006): Světový den vody v Krásné Lípě, Plšíkovy listy – zpravodaj ekologické výchovy v Českém Švýcarsku, duben 2006, 2/1: 1, Krásná Lípa.
- ❑ **Nagel R.** (2006): Jarní krásy Českého Švýcarska, Plšíkovy listy – zpravodaj ekologické výchovy v Českém Švýcarsku, duben 2006, 2/1: 5-6, Krásná Lípa.
- ❑ **Nagel R.** (2006): Soutěže pro zvědavé a fotografující návštěvníky NP, České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko, květen 2006, 5/1: 15, Krásná Lípa, Sisyfos – zpravodaj ekologické výchovy, 19/4-5: 3-4, Praha.
- ❑ **Nagel R.** (2006): Žabí koncert na Správě Národního parku, České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko, květen 2006, 5/1: 16, Krásná Lípa.
- ❑ **Nagel R.** (2006): Návraty do Zadní země. Bedrník – časopis pro ekologickou gramotnost, říjen 2006, 4/4: 4 – 5, Praha.
- ❑ **Nagel R.** (2006): Ochrana přírody a turistika – jde to dohromady? Určitě ano!, Ochrana přírody – časopis státní ochrany přírody, září 2006, 61/8: 256, Praha.
- ❑ **Nagel R.** (2006): Věčné téma „Ochrana přírody versus turistika“, České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko, listopad 2006, 5/2: 14 - 15, Krásná Lípa.

- ❑ **Nagel R.** (2006): Letní česko-německý tábor dětí a mládeže 2006, České Švýcarsko - zpravodaj Správy Národního parku České Švýcarsko, listopad 2006, 5/2: 16, Krásná Lípa, Plšíkovy listy – zpravodaj ekologické výchovy v Českém Švýcarsku, prosinec 2006, 2/2: 2, Krásná Lípa.
- ❑ **Nagel R.** (2006): Oddíl Ranger opět na táboře, Plšíkovy listy – zpravodaj ekologické výchovy v Českém Švýcarsku, prosinec 2006, 2/2: 3, Krásná Lípa.
- ❑ **Trýzna M.** (2006): Lososí inkubátory na Kamenici, České Švýcarsko – zpravodaj Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa, 5. roč., 1/2006: 5
- ❑ **Vařilová Z.** (2006): Kamenná horka, Vápenka, Maškův vrch, Pískovcové skály, Údolí Křinice, Údolí Malého Vlčího potoka a Pětidomí, Vlčí hora - in: Salov, T. (ed): Průvodce Köglerova naučná stezka Krásnolipskem: 19-20, 27-29, 33-34, 43-45, 49-50, 59-60, 65. Krásná Lípa
- ❑ **Vařilová Z.** (2006): Skalní převisy – přirozená přístřeší v pískovcové krajině, České Švýcarsko - zpravodaj Správy NP České Švýcarsko, 5.roč., 1/2006: 13, Krásná Lípa
- ❑ **Vařilová Z.** (2006): Naučná stezka Krásnolipskem (Köglerova stezka), České Švýcarsko - zpravodaj Správy NP České Švýcarsko, 5.roč., 2/2006: 9, Krásná Lípa
- ❑ **Vařilová Z., Votápek A.** (2006): Léto bohaté na katastrofy, České Švýcarsko - zpravodaj Správy NP České Švýcarsko, listopad 2006, 5/2: 1-2, Krásná Lípa

11.3 Manuskripty

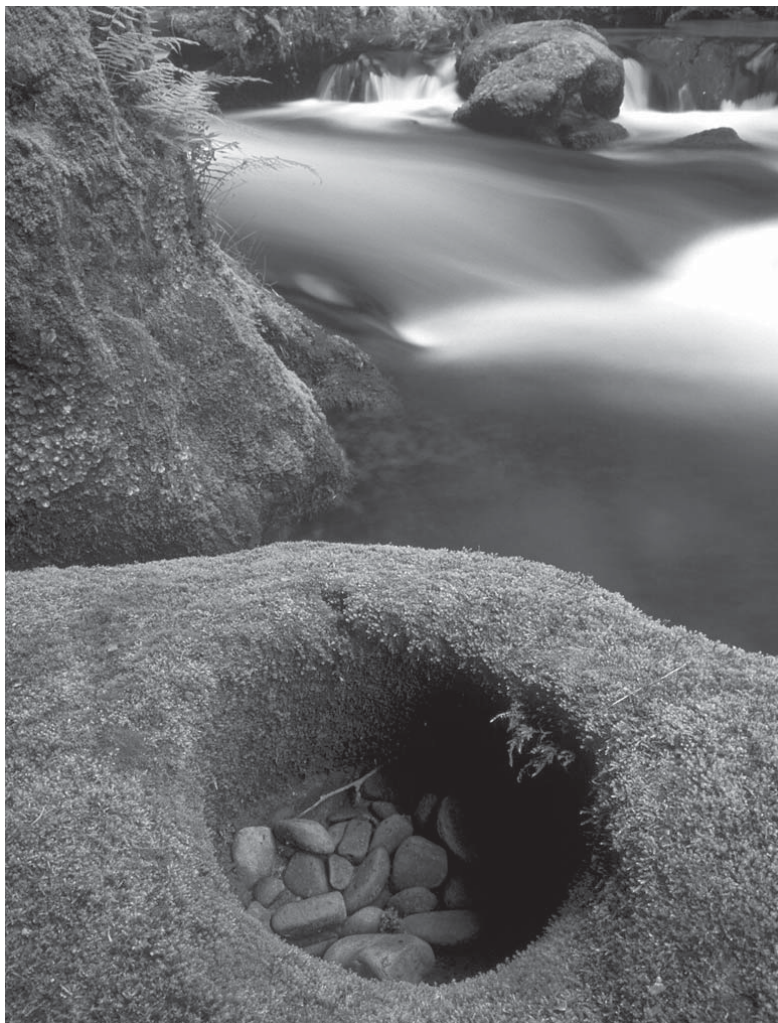
- ❑ **Abrahám V.** (2006): Přirozená vegetace a její změny v důsledku kolonizace a lesnického hospodaření v Českém Švýcarsku. (diplomová práce). – 69 a., ms. (depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa).
- ❑ **Antonín V., Vágner A.** (2006): Makromycety Národního parku České Švýcarsko. Nálezová zpráva za rok 2006 (Divoký důl, Havraní skála, Prskyřičný důl a údolí Suché Bělé). – 29 p., ms. (depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa).
- ❑ **Holec J.** (2006): Mykologický průzkum Národního parku České Švýcarsko ve dnech 3.-5. listopadu 2006. – 14 p., ms. (depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa).

- ❑ Macek J., Ježek J., Chvojka P. (2006): Entomologický průzkum vybraných skupin hmyzu na území Národního parku České Švýcarsko. – 38 pp, ms. [depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Pražská 52, Krásná Lípa].
- ❑ **Marková I.** (2006): Botanický a bryologický průzkum Pryskyřičného dolu. - 9p.+ 6p. append. (Ms.-depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Pražská 52, Krásná Lípa)
- ❑ Pažoutová M. (2006): Algologický výzkum v Národním parku České Švýcarsko. Zpráva za rok 2006. – 6 p. + 3 p. append., ms. (depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa).
- ❑ Pižl V., Starý J., Tajovský K. (2006): Diverzita vybraných skupin půdní fauny (Oribatida, Lumbricidae, Chilopoda, Diplopoda, Oniscidea) v NP České Švýcarsko. Závěrečná zpráva. – 30 pp, ms. [depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Pražská 52, Krásná Lípa].
- ❑ Růžička J. (2006): Zoologický průzkum sutí v Národní přírodní rezervaci Růžák (NP České Švýcarsko). – 7 p. + 3 p. append., ms. [depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Pražská 52, Krásná Lípa].
- ❑ Svoboda D., Peksa O., Zelinková J., Bouda F. (2006): Lichenologický výzkum v Národním parku České Švýcarsko. Zpráva za rok 2006. – 9 p., ms. (depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa).
- ❑ Šrédl V. (2006): Využití digitálních metod GIS pro hodnocení krajiny v zájmové oblasti České Švýcarsko. (diplomová práce) – 76 p., ms. (depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa).
- ❑ **Trýzna M.** (2006): Zoologický (entomologický) průzkum Pryskyřičného dolu. - 17 pp. (Ms.-depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Pražská 52, Krásná Lípa)
- ❑ Tůmová M. (2006): Lignikolní pyrenomycety a jejich anamorfy na vybraných lokalitách NP České Švýcarsko (diplomová práce). – 170 p., ms. (depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa).
- ❑ Valachovič M., Košuthová-Dingová A. (2006): Správa z pobytu v NP České Švýcarsko, v dnech 18.-20.7.2006. – 3 p., ms. (depon in knihovna Správy NP České Švýcarsko, Krásná Lípa).

11.4. Odborné publikace

- ❑ **Belisová N.** (2001): Zjánštěná item Zjančená léta na Děčínsku. Děčín.

- ❑ **Belisová N.** (2005): Dolský mlýn, samota Grundmühle. Krásná Lípa, ISBN 80-239-5591-8.
- ❑ **Belisová N.** (2005): Putování po duchovním panství Krásnolipska. Krásná Lípa. ISBN 80-239-5140-8.

ilustrační foto – obří hrnec na Kamenici

12. Práce v komisích, spolicích a radách

- ❑ práce v Regionální poradním sboru pro Ústecký kraj při AOPK ČR, středisko Ústí nad Labem v rámci Programu revitalizace říčních systémů ČR (J. Mauricová)
- ❑ práce ve Vědeckém poradním sboru Českého výboru pro Úmluvu o biologické rozmanitosti (H. Härtel)
- ❑ práce ve sdružení Bioplatforma ČR (H. Härtel)
- ❑ práce v oborových radách PšF UK pro obhajoby diplomových a doktorských prací (H. Härtel)
- ❑ práce v pracovní skupině pro biosférické rezervace MaB UNESCO při MŽP (H. Härtel)
- ❑ práce v pracovní skupině pro zonaci a plány péče NP při MŽP (H. Härtel)
- ❑ členství v poradním sboru NP Sächsische Schweiz při MŽPZ Sasko (H. Härtel)
- ❑ členství ve Steering Committee evropského sdružení na ochranu flóry PLANTA EUROPA (H. Härtel)
- ❑ vedení pracovní skupiny Ochrana přírody / Monitoring (Naturschutz / Umweltbeobachtung) za správu NP (H. Härtel), (pracovní skupiny společná s NP Saské Švýcarsko a CHKO Labské pískovce)
- ❑ členství v České společnosti entomologické (M. Trýzna)
- ❑ práce v Revizní komisi České společnosti entomologické (M. Trýzna)
- ❑ členství v občanském sdružení Boreas (Z. Vařilová)
- ❑ členství v České geologické společnosti (Z. Vařilová)
- ❑ členství v Bryologicko-lichenologické sekci ČBS (I. Marková)
- ❑ členství v severočeské pobožce ČBS (I. Marková)
- ❑ práce v Poradním sboru NLP - Haus v Bad Schandau (A. Votápek)
- ❑ práce v poradním sboru pro environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu v Ústeckém kraji (R. Nagel)
- ❑ práce v redakční radě zpravodaje ekologické výchovy v Českém Švýcarsku „Plšíkovy listy“ (v r. 2006 vyšla 2 čísla), vydává České Švýcarsko, o.p.s. (R. Nagel)
- ❑ činnost v pracovní a řídicí skupině pro přípravu expozice v návštěvnickém centru Českého Švýcarska v Krásné Lípě (R. Nagel)
- ❑ práce v expertní subkomisi MŽP pro EVVO hodnotící projektové žádosti o dotaci nevládních neziskových organizací na rok 2007 (R. Nagel)
- ❑ činnost v pracovní skupině Wald und Wild – NP České Švýcarsko, NP Saské Švýcarsko, CHKO Labské pískovce (J. Drozd)
- ❑ činnost v pracovní skupině Práce s veřejností / Öffentlichkeitsarbeit (A. Votápek)
- ❑ práce v OVK Labské pískovce (P. Kočka)

13. Spolupráce s dalšími organizacemi

Správa NP České Švýcarsko spolupracovala v roce 2006 zejména s těmito organizacemi:

- S Obecně prospěšnou společností České Švýcarsko na projektech:
 - integrovaný management lesních ekosystémů
 - jednotný informační systém Českosaského Švýcarska
 - výměnné ekovýchovné pobyty českých a německých dětí
 - příprava a realizace výukových programů
 - počítačová soutěž
 - vydávání zpravodaje ekologické výchovy „Plšíkovy listy“
 - akce pro veřejnost
 - vedení dětského oddílu Ranger
- S Obecně prospěšnou společností Regiocentrum
 - akce pro veřejnost (přednášky)
- S Vyšší odbornou školou při SPŠ stavební Děčín:
 - konzervace Dolského mlýna v rámci odborné praxe
 - výukové exkurze a přednášky
- Se základní organizací ČSOP Tilia Krásná Lípa:
 - soutěž „Zelená stezka – Zlatý list“
 - příprava a realizace terénních výukových programů
 - akce pro veřejnost
 - spolupráce při programovém zajištění letního tábora ochránců přírody Falco 2005
- Se Správou CHKO Labské pískovce
 - Organizační zajištění česko-německého tábora dětí mládeže
- Se Základní školou Krásná Lípa
 - příprava učebny pod širým nebem
 - realizace projektových týdnů
- Se Sdružením dětí a mládeže Tilia Ústí nad Labem
 - zajištění letního tábora oddílu Ranger
- S Městem Krásná Lípa
 - fotografická soutěž
 - příprava ideového námětu scénáře stálé expozice návštěvnického střediska (ve výstavbě)
- Se Střední lesnickou školou ve Šluknově
 - zajištění odborných praxí studentů
- S Okresním mysliveckým spolkem Děčín
 - výstava trofejí
 - aktivní práce v myslivecké radě
- S archivy:
 - Státní oblastní archiv Litoměřice
 - Státní oblastní archiv Litoměřice, pob. Děčín

- Státní okresní archiv Děčín
- Archiv konsistoře Litoměřice
- S muzei:
 - Oblastní muzeum Děčín (přednášky)
 - Oblastní muzeum Děčín, pob. Varnsdorf (přednášky)

ilustrační foto – „most spojující národy“ v býv. Zadních Jetřichovicích

14. Zahraniční aktivity

Zahraniční aktivity Správy NP České Švýcarsko v roce 2006 spočívaly zejména ve spolupráci se Správou NP Saské Švýcarsko, Nationalparkhaus Sächsische Schweiz, Správou NP Góry Stolowe a federací EUROPARC.

Klíčovým partnerem pro správu NP je v oblasti zahraniční spolupráce Správa NP Saské Švýcarsko (Nationalparkverwaltung Sächsische Schweiz).

Na základě “Strategie dalšího rozvoje přeshraniční spolupráce v ochraně přírody v Českosaském Švýcarsku mezi Správou Národního parku České Švýcarsko, Správou Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce (Česká republika) a Národním parkem a Lesním úřadem Saské Švýcarsko (Svobodný stát Sasko)” byly vytvořeny pracovní skupiny Práce s veřejností/Öffentlichkeitsarbeit, Les a zvěř/Wald und Wild a Ochrana přírody-monitoring/naturschutz-Monitoring. Členové těchto skupin se pravidelně scházeli na poradách a pracovních pochůzkách v terénu, které měly za cíl zejména výměnu informací v jednotlivých oblastech a spolupráci na společných projektech.

Spolupráce s federací EUROPARC

H. Härtel se zúčastnil konference federace EUROPARC v Oxfordu, 20. – 24. září 2006. Na konferenci byly projednávány hlavní cíle a směřování federace EUROPARC.

Partnerský NP Canaima (Venezuela)

V období od 3. 1. – 1. 2. 2006 navštívila Z. Vařilová Národní park Canaima (největší národní park Venezuely s rozlohou 30 000 km²; území tvořené pískovcovými stolovými horami, geologickou a geomorfologickou stavbou velmi podobné Českosaskému Švýcarsku; NP vyhlášen v roce 1962 a od roku 1994 Světovým dědictvím UNESCO/World Heritage Site). Hlavním účelem cesty bylo seznámení s přírodními poměry i místním systémem ochrany přírody, hledání témat pro budoucí spolupráci v oblasti ochrany ŽP a výzkumu, získání informací a odborných podkladů pro objektivní posouzení vhodnosti nominace Českosaského Švýcarska jako lokality světového dědictví UNESCO (srovnání oblasti NP České Švýcarsko se světovým územím, které pro danou alternativu přichází v úvahu jako konkurenční z hlediska nominace).

15. Konference, semináře, školení

- ❑ **Härtel H.** – 1st European Congress of Conservation Biology, Eger, Maďarsko, 22. - 26. 8. 2006.
- ❑ **Härtel H.** – Konference Europarc, Oxford, Anglie, 20. - 24. 9. 2006
- ❑ **Härtel H., Marková I., Šteflová D., Trýzna M., Vařilová Z.,** – absolvování cyklu školení zvláštní odborné způsobilosti (veřejná správa a státní správa ochrany přírody) zakončeného zkouškou. (v průběhu celého roku 2006).
- ❑ **Holešinský O.** – pracovní semináře projektu Interreg IIIB SISTEMaPARC – Trenta, Slovinsko, 19. - 24. 9. 2006 a Sarród, Maďarsko, 27. - 30. 3. 2006
- ❑ **Marková I.** – Určovací kurs českých zástupců rodu *Sphagnum*, kat. botaniky PřF Karlovy university, 14. - 15. 2. 2006
- ❑ **Marková I.** – 13. jarní setkání Bryologicko-lichenologické sekce ČBS v CHKO Bílé Karpaty, ob. Hrubá Vrbka, 20. - 23. 4. 2006
- ❑ **Marková I.** – Určovací kurs českých zástupců rodů *Orthotrichum*, *Ulot* a *Zygodon*, botanická zahrada PřF Ostravské university, 13. 5. 2006
- ❑ **Marková I.** – Floristický kurs Severočeské pobočky ČBS, Štětí, 1. - 5. 7. 2006
- ❑ **Marková I.** – Konference „Ohrožené a jinak významné rostliny a biotopy severních Čech“, FŽP UJEP, Ústí nad Labem, 16. - 17.9.2006
- ❑ **Marková I.** – 19. podzimní setkání Bryologicko-lichenologické sekce ČBS v CHKO Kokořínsko, Kokořínský důl, 21. - 24. 9. 2006
- ❑ **Nagelová M.** – 6. krajská konference EVVO „Kapradí 2006“ (prezentace EVVO v NP České Švýcarsko formou posteru, účast na praktických dílnách), sdružení SEVER, Litoměřice, 3. 11. 2006
- ❑ **Nagelová M. Nagel R.** – 13. veletrh výukových programů (praktické dílny, teoretické semináře, exkurze), SSEV Pavučina, Svatý Jan pod Skalou, 5. - 8. 9. 2006
- ❑ **Nagel R.** - Sedmidenní vzdělávací modulu „Práce s veřejností v chráněných územích“, České Švýcarsko, o.p.s., Krásná Lípa, 26. 10. - 24. 11. 2006
- ❑ **Nagel R.** - Konference „Ekologická výchova a vzdělávání 2006 – celostátní setkání zástupců NNO, pedagogů a veřejné zprávy“ zaměřené na téma „Význam středisek ekologické výchovy v systému školního vzdělávání“, SSEV Pavučina a ZČ Hnutí Brontosaurus Botič, Seč u Chrudimi, 11. - 12. 12. 2006
- ❑ **Vařilová Z.**– Mezinárodní konference EWC III, Bonn, SRN, 27. - 29. 3. 2006

16. Informatika a GIS

16.1 Informatika

Priority pracoviště IT:

- účinná antivirová a antispamová ochrana PC a notebooků (AVG7, NOD32 + freewareové antispamy) včetně neustálých aktualizací OS a v max. míře používání alternativního internetového prohlížeče Mozilla Firefox,
- od 1. 1. 2006 ostrý provoz spisového a archivačního systému E-SPIS od firmy EXPRIT, aktualizace SW a průběžné doškolování zaměstnanců,
- posílení výhradního a dozorovaného datového přenosu pro sídlo správy v Krásné Lípě na 512 kbps,
- on-line připojení Lesní správy v Jetřichovicích a Skalní čety ve Hřensku na intranet Správy NP a spisovou službu e-spis pomocí GPRS, v průběhu roku pro lesní správu pomocí služby ADSL,
- nejdůležitější nákupy:
 - 1 ks multifunkčního zařízení HP CLJ 9500mfp
 - 1 ks stolního PC
 - 1 ks notebooku
- pravidelná inventarizace

Pro rok 2007 je mimo jiné plánován nákup nového serveru pro Lesní správu v Jetřichovicích, další zkvalitnění antispamové ochrany a softwarový audit.

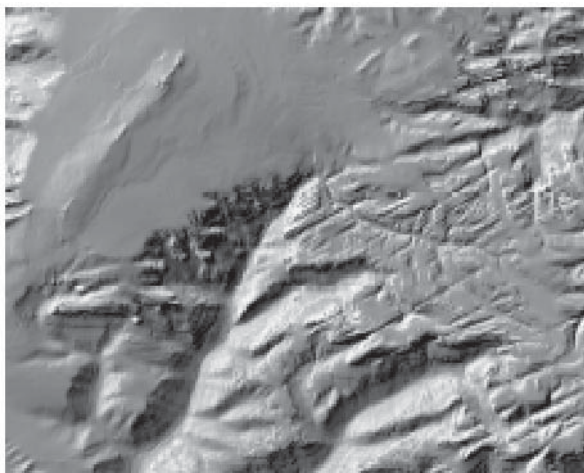
K 1. 12. 2006 nastoupil nový správce ICT, stávající ukončil pracovní poměr k 31. 1. 2007.

16.2 GIS (Geografické informační systémy)

DATOVÝ SKLAD

Soubor referenčních dat velkého měřítka byl na konci roku 2006 doplněn o velmi kvalitní výstupy ze zpracování obrazových a výškopisných dat z leteckého snímkování, provedeného na jaře roku 2005 s využitím multispektrální kamery a laserového sensoru (viz Ročenka 2005). Prvním výstupem je digitální ortofotomapa v prostorovém rozlišení 0,5 m a spektrálním rozlišení 4 kanálů z viditelného a blízkého infračerveného oboru spektra (výsledkem jsou dvě sady ortofotomap v kombinacích RGB a CIR). Druhým výstupem je soubor dat výškopisu terénu s vegetací i bez vegetace – digitální model terénu a digitální model povrchu – v prostorovém rozlišení 1 m. Tyto výstupy zahrnují celou přeshraniční oblast Labských pískovců zahrnutou do velkoplošné územní ochrany přírody a krajiny (NP České Švýcarsko, NLP Saské Švýcarsko, CHKO Labské pískovce, LSG Saské Švýcarsko). Celý projekt byl financován z programu Interreg IIIA, vlastníkem dat je Institut pro fotogrammetrii a dálkový průzkum Země, Technická univerzita v Drážďanech. Podrobný popis vzniku i kvality dat je součástí předaného díla.

Z ostatních dat je potřeba zmínit především dokončení revize a ruční digitalizace katastrálních map (DKM je v současnosti k dispozici pouze pro KÚ Dolní Chříbská). Výsledná referenční datová sada KN se stala základem mapových podkladů pro zpracování nového LHP, zároveň byla integrována do mapových služeb přístupných v prostředí intranetu Správy NP.

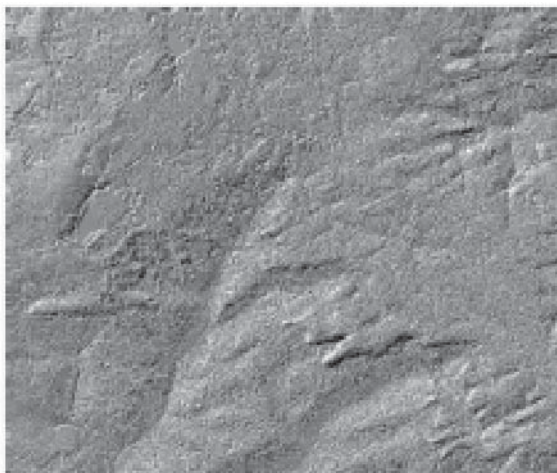
stínovaný digitální model terénu

mapového serveru HSMAP. Systém je v současnosti plně přístupný v prostředí intranetu, pro vybrané skupiny uživatelů pak i na internetu Správy NP. Nasazení aplikací GIS je proto nyní víceúrovňové. Základní příprava dat, prostorové analytické nástroje, metody dvou- i trojrozměrné vizualizace či tvorba komplexních tematických map jsou podporovány na úrovni základní platformy SW ESRI ArcGIS a Topol. Za pomoci mapového serveru jsou potom zpřístupněny oborově specifické a účelově zformované mapové projekty, jejichž součástí jsou kromě sady navigačních nástrojů i některé speciální moduly a nástroje (aplikace KN, LHP,

Celkově nově byl podpořen terénní sběr dat díky nasazení nového systému GPS. Technické parametry systému Trimble GeoXH umožňují pokročilé nastavení a kontrolu záznamu, včetně korekce měření z národní referenční sítě stanic.

APLIKACE

Využití geografických informací bylo rozšířeno díky nasazení jednoduchého systému tvorby a sdílení mapových služeb prostřednictvím

stínovaný digitální model povrchu

výpočet profilu terénu apod.). Prostředí mapserveru je také pilotně využíváno pro přeshraniční mapové projekty. Obsluhou jednoduchý systém je využitelný i pro vstup nových či editaci existujících dat a tím je využitelný i pro tvorbu oborových databází mimo hlavní pracoviště GIS. Internetové nasazení představuje další perspektivu vývoje celého systému.

Pro evidenci celého datového skladu, tedy rozsahu a kvality všech datových sad, byl nasazen metainformační katalog MICKA. Tento webový systém byl průběžně naplňován a představuje základní prostředí, jímž budou v roce 2007 zpřístupněny informace o datovém skladu veřejnosti. Katalog zavádí platné standardizační požadavky, a to včetně výměnného formátu, jímž budou metainformace postupně propojeny s identickým systémem celého resortu MŽP ČR.

Jednotné řešení záznamů z monitoringu výskytu kůrovce a jedle bělokoré bylo předmětem vývoje SW nástrojů v rámci přeshraniční spolupráce v projektu SISTEMaPARC. Tyto nástroje, vyvinuté na Správě NP Saské Švýcarsko, byly v průběhu roku 2006 metodicky i jazykově adaptovány do českého prostředí. Odladění nástrojů a jejich uvedení do provozu se předpokládá v roce 2007.

ilustrační foto – z historie Vilemininy vyhlídky u Jetřichovic

17. Ekonomika

17.1 Úvod

Správa Národního parku České Švýcarsko je zřízena jako organizační složka státu, účetní jednotka příslušná hospodařit s majetkem státu, přičemž závazky z její činnosti jsou závazky státu a finanční hospodaření reguluje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

17.2 Financování činnosti organizace

Běžné (neinvestiční) výdaje	42 858 tis. Kč
z toho - Program péče o krajinu	4 000 tis. Kč
- Správa majetku v ZCHÚ	2 958 tis. Kč
- VaV	179 tis. Kč
- služby	10 355 tis. Kč
- materiál a energie	3 217 tis. Kč
- mzdové prostředky	17 459 tis. Kč
- provoz ICT	713 tis. Kč
- ostatní provozní výdaje	3 977 tis. Kč

Investiční výdaje	10 525 tis. Kč
Zdroje:	
prostředky státního rozpočtu	7 442 tis. Kč
prostředky rezervního fondu	2 780 tis. Kč
ostatní zdroje	303 tis. Kč
Užití :	
zpracování LHP	3 000 tis. Kč
výpočetní technika	438 tis. Kč
ostatní technika	1 690 tis. Kč
dopravní technika	1 200 tis. Kč
stavební činnost	4 197 tis. Kč

Příjmy	18 817 tis. Kč
příjmy z poskytování služeb a výr.	14 132 tis. Kč
příjmy z pronájmu majetku	695 tis. Kč
příjmy z prodeje nemovitostí	1 260 tis. Kč
ostatní drobné příjmy	494 tis. Kč
mimorozpočtové zdroje (RF)	2 236 tis. Kč

Investiční činnost byla v roce 2006 v organizaci kryta z prostředků státního rozpočtu ve výši 7.442 tis. Kč a z mimorozpočtových zdrojů – převodem prostředků z rezervního fondu ve výši 2.780 tis. Kč a ostatních mimorozpočtových zdrojů ve výši 303 tis. Kč.

Jednotlivé akce:

- síťové multifukční zařízení pro Správu NP
- nákup osobních vozidel
- nákup objektů mostků pro pěši – Pravčická brána
- obojky a čtečka GPS
- ostatní technika – mapovací GPS
- koupě komunikace ve vstupní části Kyjovského údolí
- projektová dokumentace – vysokozátěžové ploty Hřensko
- obnovení Mariiny vyhlídky
- rekonstrukce topení na objektu Vysoká Lípa č.p. 52
- zpracování LHP
- zpracování katalogu typů vývoje lesa

V roce 2006 získala Správa NP finanční prostředky na základě smlouvy se Státním fondem životního prostředí na akci „Čistírna odpadních vod, včetně kanalizace pro objekty Na Tokání“ ve výši 1 779,9 tis. Kč. Pozastávka (spoluúčast) ve výši 10% činí 200 tis. Kč.

V roce 2007 se předpokládá čerpání na dokončení akce, včetně 10% pozastávky, ve výši 2 450 tis. Kč.

17.3 Mzdy

Odměňování se provádělo v souladu se zákonem č. 143/92 Sb. u všech zaměstnanců.

Stanovený limit prostředků na platy byl dodržen, a to:

- ❑ plánovaně mzdy byly 12 678 tis. Kč skutečnost 12 682 tis. Kč , z toho 4 tis.Kč z mimorozpočtových zdrojů
- ❑ ostatní osobní náklady (OON) – plán 255 tis. Kč ... skutečnost 226 tis. Kč
- ❑ FKSP 2% - 254 tis. Kč skutečný příděl 254 tis. Kč
- ❑ plánovaný průměrný počet zaměstnanců 51, skutečnost 50

17.4 Výběrová řízení

V roce 2006 byla kromě zakázek malého rozsahu na výstavbu ČOV v předpokládané hodnotě 4 522 tis. Kč u objektu v Jetřichovicích 127 (DEMOS s.r.o. Krásná Lípa) a na výstavbu sociálního zařízení v předpokládané hodnotě 4 214 tis. Kč a ČOV v předpokládané hodnotě 3 576 tis. Kč v objektu kempu na Mezní Louce (DEMOS s.r.o. Krásná Lípa; SaM silnice a mosty Varnsdorf a.s.), vyhlášena dvě

výběrová řízení - otevřená dle §21 odst. 1 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb o veřejných zakázkách.

Předmětem veřejné zakázky č.1/2007 byly těžební práce, odkorňování, úklid klestu a štěpkování. Hodnocením jednotlivých dílčích nabídek byly vybrány jako nejvhodnější nabídky uchazečů uvedených v následující tabulce, se kterými byly uzavřeny smlouvy o dílo.

Vítězové VZ č.1/2007 - výčet jejich zakázek včetně cen

	1.	2.	4.	5.	6.	7.	8.
J. Kratochvíl	01/2007/01/1	01/2007/02/1					
cena	168 146,30	48 756,10					
		216 902,40					
UNILES, a.s.	01/2007/01/3	01/2007/01/4	01/2007/02/4	01/2007/03/4	01/2007/04/4	01/2007/06/3	01/2007/07/4
cena	51 050,00	48 300,00	34 440,00	27 300,00	138 050,00	20 620,00	135 270,00
							513 100,00
R. Záhorka	01/2007/02/2	01/2007/02/3	01/2007/03/3	01/2007/04/3	01/2007/05/1	01/2007/05/2	01/2007/07/1
cena	13 785,00	17 965,00	16 710,00	45 570,00	71 130,00	86 243,00	171 940,00
							711 763,00
						9.	10.
						01/2007/10/1	01/2007/10/2
						95 100,00	79 750,00
							711 763,00
S. Pakši	01/2007/03/1	01/2007/04/1					
cena	182 900,00	206 095,00					
		388 995,00					
A. Sobolová	01/2007/05/3						
cena	10 600,00						
	10 600,00						
Z. Vohryzka	01/2007/06/1	01/2007/09/1					
cena	97 225,00	163 570,00					
		260 795,00					
M. Klofáč	01/2007/06/2	01/2007/07/2	01/2007/07/3	01/2007/08/1	01/2007/08/2	01/2007/08/3	
cena	45 760,00	173 280,00	78 650,00	239 228,00	101 585,00	108 874,00	
						747 377,00	
P. Kalčík	01/2007/06/4	01/2007/08/4	01/2007/09/4	01/2007/10/4			
cena	34 650,00	195 075,00	165 000,00	34 650,00			
			429 375,00				
M. Riedlová	01/2007/10/3						
cena	40 490,00						
	40 490,00						

Předmětem veřejné zakázky č.2/2007 bylo přibližování dřeva koňským potahem, UKT nebo vyvážecí soupravou – tato zakázka nebyla ke dni 31. 12. 2006 vysoutěžena.

17.5 Spravovaný majetek

➤ Dlouhodobý hmotný majetek

- samostatné movité věci 18.400 365,-Kč
- drobný dlouhodobý hmotný majetek 13.219 001,-Kč

- stavby 88.833 873,-Kč
 - nedokončený dlouhodobý hmotný majetek 8.869 521,-Kč
 - pozemky 307.064 633,-Kč
- Dlouhodobý nehmotný majetek
- drobný dlouhodobý nehmotný majetek 2.415 675,-Kč
 - dlouhodobý nehmotný majetek 768.824,-Kč

17.6 Převody a nákupy nemovitého majetku

návrat pozemků Obci Hřensko na základě rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci:

k. ú. Mezná u Hřenska	ostatní plocha	58 662,-Kč
k. ú. Hřensko	ostatní plocha	357 678,-Kč

bezúplatný převod na základě souhlasného prohlášení

k. ú. Jetřichovice u Děčína	ostatní plocha	1 014,-Kč
-----------------------------	----------------	-----------

prodej nemovitostí:

k. ú. Krásná Lípa	ostatní plocha	4 800,-Kč
k. ú. Kyjov u Krásné Lípy	objekt bydlení	1 210 000,-Kč

nákup nemovitostí:

k. ú. Kyjov u Krásné Lípy	ostatní plocha	118 369,-Kč
---------------------------	----------------	-------------

ilustrační foto –

*Pěče o státem
svěřený majetek?*

*Nikoliv, jen
pozůstatky chatrče
uhlíře z natáčení
pohádky Pyšná
princezna před více
jak 50-ti lety ...*

18. Personalistika a vzdělávání, organizační struktura

18.1 Personalistika

Přehled stavu zaměstnanců Správy NP České Švýcarsko v průběhu roku 2006

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
počet zaměstnanců v jedn. měsících	50	50	50	50	50	50	50	49	48	50	50	51
civilní služba	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
částečný úvazek	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
dohoda o provedení práce, prac. činnosti	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	14	9

jméno	nástup	výstup
Patzelt Zdeněk, RNDr.	01.01.2000	
Mareš Robert	03.01.2000	
Štěpánová Květoslava	03.01.2000	
Bechyně Ivo	01.02.2000	18.06.2004 †
Benda Pavel, Ing.	01.02.2000	11.06.2004
Bromová Petra	01.02.2000	
Buršík Ota	01.02.2000	
Chaloupka Vít	01.02.2000	
Jemelka Břetislav	01.02.2000	
Lobotka Jan	01.02.2000	
Marek Jiří	01.02.2000	
Moravec Pavel	01.02.2000	
Němec Edvard	01.02.2000	
Sojka Václav	01.02.2000	
Tichý Jiří	01.02.2000	
Trýzna Miloš, Ing.	01.02.2000	
Zach Jiří ml.	01.02.2000	
Zajíc František	01.02.2000	
Kafka Jan	01.03.2000	
Kočka Petr, Ing.	01.03.2000	31.01.2007
Niž Václav	01.04.2000	
Härtel Handrij, Ing., Ph.D.	01.05.2000	
Pažout František	01.05.2000	30.04.2004
Štěpánová Jaroslava	01.06.2000	31.05.2004

Smutná Dagmar, Ing.	01.08.2000	
Pallag Jiří	21.08.2000	
Pallagová Jaroslava	21.08.2000	03.08.2006
Mallá Milena	02.01.2001	
Kolářová Kateřina, Ing.	02.01.2001	
Vařilová Zuzana, Mgr.	02.01.2001	
Skalová Jiřina	02.04.2001	
Belisová Nataša, Mgr.	01.06.2001	
Lajbl Petr	01.07.2001	
Šubrt Jan	03.12.2001	
Klitsch Marek, Ing.	18.02.2002	
Kolářová Renata	01.03.2002	
Nagel Richard, Mgr.	01.04.2002	
Votápek Antonín	01.04.2002	
Feigl Stanislav	01.06.2002	
Zeman Luboš	01.06.2002	
Holešinský Oldřich, Mgr.	14.10.2002	
Černý Ladislav	01.11.2002	
Drozd Jan, Ing.	01.11.2002	
Peroutka Vlastimil	01.11.2002	
Koutecký Bohuslav, Ing.	01.12.2002	31.07.2004
Sommerová Klára	01.12.2002	
Drozdová Dana, Ing.	01.03.2003	
Paulíček Petr	01.09.2003	
Marková Ivana, Mgr.	01.10.2003	
Kolář Stanislav	17.05.2004	31.05.2005
Mauricová Jana, Ing.	20.07.2004	
Šanda Richard	02.08.2004	
Weiner Martin	02.08.2004	
Honzík Jan, DiS	04.08.2004	
Honzíková Dagmar	01.12.2004	31.03.2005
Šteřlová Dana , Ing.	15.02.2005	
Miřijovský Přemek, Ing.	01.07.2005	31.08.2006
Páťalová Lucie	01.04.2005	
Kubica Aleš, Ing.	02.10.2006	
Samuhel Lubomír, Ing.	02.10.2006	
Plachý Josef	01.12.2006	

18.2 Vzdělávání

Jazykové vzdělávání

V roce 2006 se zúčastnilo jazykové přípravy celkem deset zaměstnanců, z toho čtyři z německého a šest z anglického jazyka. Požadovanou jazykovou zkoušku z německého ani anglického jazyka v roce 2006 nikdo neabsolvoval.

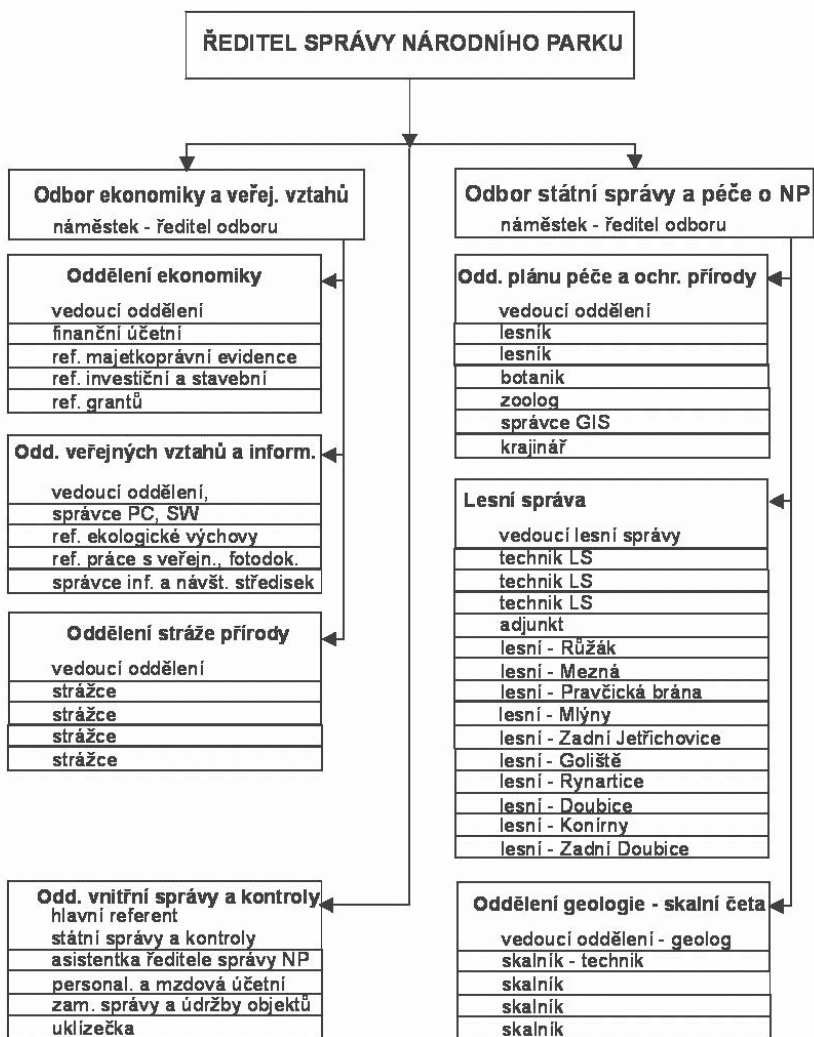
Odborná způsobilost

Zkoušky zvláštní odborné způsobilosti podle zákona č.114/1992 Sb. absolvovalo v roce 2006 pět zaměstnanců.

ilustrační foto – zadrž Obere Schleusse na Křinici

18.3 Organizační struktura

19. Hlavní úkoly pro rok 2007

Oblast péče o NP

- 1) dopracování plánu péče o NP dle schválené metodiky MŽP ČR a předložení ke schválení
- 2) dokončení a schválení zpracování nového LHP (2007 – 2016)
- 3) pokračování v zahájené obnově přírodních společenstev dle stanoveného plánu – systematické odstranění vejmutovky
- 4) příprava veřejných zakázek (práce v lese) na delší časový úsek
- 5) pokračování v odstraňování nebezpečných stromů nad obcí Hřensko
- 6) certifikace systému řízení jakosti ISO 9000:2001 na Správě NP České Švýcarsko

Oblast investičního rozvoje a reprodukce majetku

- 7) dokončení ČOV Na Tokání, ČOV a sociálního zařízení v kempu na Mezní louce
- 8) sanace skládky Mezná
- 9) vybudování zábradlí na Vilemině
- 10) vybudování lávky u Dolského mlýna
- 11) zahájení oprav páteřních cest na území NP, včetně příprav PD
- 12) příprava projektů na vybudování parkovišť a odstavných ploch

Oblast financování

- 13) zaměření se na využití všech dostupných zdrojů financování (fondy EU, kraje atp.)
- 14) využití operačního programu financování životního prostředí – vysokozátěžový plot ve Hřensku atd.
- 15) zajištění čerpání grantu finančních mechanismů EHP/Norska

Oblast výzkumu, zoologie, botaniky a geologie

- 16) oprava vodního stupně v Tiché soutěsce (zefektivnění provozu rybího přechodu)
- 17) zahájení a koordinace výzkumných projektů na požářišti v Jetřichovicích
- 18) zahájení zlepšování biotopů pro reintrodukcii jeřábka lesního
- 19) sběr semene jedle bělokoré pro přeshraniční Národní park Saské Švýcarsko
- 20) příprava plochy na založení semenného sadu jedle bělokoré
- 21) pokračování v zoologickém výzkumu
- 22) pokračování v botanickém výzkumu
- 23) pokračování v geologickém výzkumu a monitoringu skal

Oblast veřejných a zahraničních vztahů

- 24) dokončení „jednotného vizuálního stylu“ Správ NP České Švýcarsko, CHKO Labské pískovce a NP Saské Švýcarsko

- 25) vybudování naučné stezky Okolím Hřenska (Soutěšky + Gabrielina stezka)
- 26) spolupráce na realizaci odborného semináře „Výsledky výzkumu na území Labských pískovců“ ve spolupráci s CHKO Labské pískovce
- 27) příprava výukové lesnické stezky na území NP

ilustrační foto – sutové pole na Růžáku

20. Ostatní aktivity

- Dne 17. 2. 2006 uspořádala Správa NP České Švýcarsko svůj IV. Reprezenční ples. Po dobrých zkušenostech a skvělém ohlasu z minulých let i tentokrát v rumburské restauraci „Na Dymniku“. Ples byl opět velmi zdařilý a již tradičně přijeli také naši kolegové z Parku Narodowego Góry Stolowe v Polsku.
- Podobně jako v minulých letech se i v roce 2006 uskutečnily parkové hry neboli parkiáda. Tentokrát se konala v NP Podyjí (8. – 10. září). Celé hry proběhly ve velmi soutěživém duchu a přátelském prostředí.
- I v roce 2006 spolupracovala Správa NP České Švýcarsko s Českým klubem Alpského brakýře jezevčikovitého na pořádání výcvikového dne a barvářských zkoušek honičů. Těchto akcí se zúčastňují i psi ve vlastnictví zaměstnanců Správy NP jako přípravy na aktivní výkon práva myslivosti na území NP.

parkiáda na Podyjí – soutěž v hodu akátovým polenem

ROČENKA SPRÁVY NÁRODNÍHO PARKU ČESKÉ ŠVÝCARSKO

Připravil: kolektiv zaměstnanců Správy NP

Redakce: J. Drozd, P. Kočka, A. Votápek

Vydala: ČR - Správa NP České Švýcarsko

Fotografie: L. Černý, J. Drozd, P. Kočka, R. Mareš, I. Marková, R. Nagel,

M. Nagelová, V. Nič, Z. Patzelt, M. Pažoutová, V. Sojka, Z. Vařilová

Mapky: I. Marková

Screenshots: O. Holešinský, J. Plachý

Obálka: Z. Patzelt, V. Sojka

Grafický návrh a sazba: P. Kočka

Elektronická verze: <http://www.npcs.cz>

ČR - Správa Národního parku České Švýcarsko, Pražská 52, 407 46 Krásná Lípa

e-mail: n.park@npcs.cz

Počet kopií: 400

Canon CZ, s.r.o., generální partner národních parků ČR, www.canon.cz.

Vytisknuto na recyklovaném papíře.

NEPRODEJNÉ

Správa Národního parku České Švýcarsko

© 2007